

לקראת שבת מלכתא

במחשבה שניה אמרתי לעצמי, הרי זה לא סתם דברים בעלמא. אם הרבי שואל אותי שאלות כאלו, כנראה שיש משהו לא בסדר. הרבי שאל אם כולם בבית המדרש, אולי אני אגש לפנימייה ואבדוק את העניין. אני נכנס לחדר ואני רואה מחזה נורא ואיום...

המשגיח של ישיבת 'חכמי לובלין', הרה"ח רבי חיים אברהם ויזל, שליט"א, עם צרור סיפורים על הנהגתו הפלאית של מרן בעל 'שבט הלוי' זצ"ל בראשות הישיבה

אליעזר (לייזר) רוט

לקראת תחילת זמן 'אלול', ופתיחתה של שנת לימודים חדשה בעולם הישיבות, שוחחנו עם אחד מוותיקי המשגיחים, הגה"ח רבי חיים אברהם ויזל שליט"א, ששימש במשך קרוב לארבעה עשורים כמשגיח בישיבת 'חכמי לובלין', שייסד והנהיג רשכבה"ג מרן בעל 'שבט הלוי' זצ"ל, והיה מתלמידי הישיבה בעצמו. כתלמידו של רבינו בעל 'שבט הלוי' הגר"ש ואזנר זצ"ל, וכמי שעסק רבות בשנים בעבודת החינוך, תחת שרביט הנהגתו של רבינו זצ"ל, זכה הרב ויזל לשמוע ולראות אינספור סיפורים, עובדות, אמרות טהורות והדרכות, מאת קודש הקודשים. ביקשנו ממנו לספר ולהסביר כיצד תפס רבינו זצ"ל, את המושג 'ישיבה'. הרב ויזל נאות להשיב לנו, ותיבל את תשובתו בסיפורים ועובדות נפלאות:

האמת, שאצל רבינו זצ"ל יכולנו לראות בלי סוף דברים פלאיים, וסיפורי מופתים לא היו דבר נדיר. יש באמתחתי צרור עצום של סיפורים, אבל כמובן אי אפשר לספר הכל בפעם אחת, כי זה ייקח ימים ושבועות, ותצטרכו להקדיש סדרה שלמה של גיליונות רק לסיפורים שהייתי עד להם, או ששמעתי אותם מפי עדי ראייה ושמיעה נאמנים. אבל אני רוצה לספר כאן סיפור אחד, שיחדד אולי את ההבנה שלנו,

מה היתה הישיבה עבורו ואיך הוא התייחס אליה:

בבניין של הישיבה, היו כמה קומות וכמה בתי מדרש וחדרי שיעורים. היתה שם ישיבה קטנה, ישיבה גדולה שבה אני הייתי המשגיח, וכן בית המדרש של הקהילה, בו התפללו תושבי האזור ובוגרי הישיבה, שבאו גם מרחוק כדי להתפלל יחד עם הרבי.

"בשבתות, אנחנו בישיבה היינו מתפללים בבית המדרש שהיה למטה, ובבית המדרש הגדול שהיה למעלה התפללה הקהילה. הרבי עצמו היה מתפלל עם הקהילה בשבתות, ולא עם הישיבה, למעט ב'שבת מברכין', אז היה מתפלל שחרית בישיבה, עד אחר

בעלמא. אם הרבי שואל אותי שאלות כאלו, כנראה שיש משהו לא בסדר. הרבי שאל אם כולם בבית המדרש, אולי אני אגש לפנימייה ואבדוק את העניין. אולי יש שם איזה בחור שהמשיך לישון או אולי נמצא במצוקה. אין לי מושג מה זה יכול להיות, אבל לבדוק לא יזיק. בחוץ כבר החשיך, אני מראש אמרתי לבחורים בישיבה שימשיכו בתפילה כרגיל ולא יחכו לי. עשיתי חשבון שבזמן שעבר מאז שנקראתי לבוא אל הרבי ועד עכשיו, הם בטח כבר התחילו תפילת ערבית, ואם אני עכשיו אקדיש זמן לסייר בפנימייה בטח כבר אגיע לבית המדרש באמצע שמונה עשרה, אולי אפילו אחרי. אבל לא הייתי רגוע, אחרי שהרבי שאל כאלו שאלות, הבנתי שאין מנוס, אני חייב לעשות את הסיור הזה בפנימייה, ולאחר מכן אתפלל ביחידות.

פתרון התעלומה

אני נכנס אל הפנימייה, ומתחיל לעבור חדר, ועוד אחד. בודק אם יש משהו שלא במקום משהו שאינו כשורה, משהו שמעורר חשד. כלום. שקט מוחלט, אין אף אחד.

המשכתי בסיור, כבר כמעט סיימתי אותו, ואז עלה באפי ריח חשוד מאוד. ריח של עישון!

אני נכנס לחדר הבא, ואני רואה מחזה נורא ואיום. בחור מהישיבה יושב על מיטתו ו'מתארגן לשבת'. הוא מצחצח נעליים, בזווית פיו תלויה סיגריה בוערת שממנה הוא שואף בהנאה.

"שבת!!!", צרחתי.

הבחור הסתכל עלי: "המשגיח... מה נשמע? אל דאגה, אני תיכף מסיים ויורד לבית המדרש...".

אני לא ידעתי אם לצחוק או לבכות. "מה זה תיכף אסיים להתארגן?", שאלתי אותו בגערה, "אתה מחלל שבת, תניח מיד את הסיגריה, אל תכבה אותה, אסור לכבות בשבת".

הוא צחק: "הצגה יפה", כך הוא אומר לי, "המשגיח יודע איך לזרז בחורים לרדת לפני הזמן לבית המדרש. אבל אני באמת תיכף מסיים פה את צחצוח הנעליים, מסיים את הסיגריה, לובש את ה'בעקטשע' ויורד לבית המדרש".

מיהרתי לחלון והסטתי את הווילון: "תסתכל החוצה, מה אתה רואה", צעקתי עליו בשלישית.

הבחור הרים את העיניים אל החלון, וכמעט נפל תחתיו מתעלף. הוא החוויר כמו סיד, כמובן שמיד הניח את הסיגריה ואת משחת

קריאת התורה, ואז היה עולה להתפלל את ההמשך עם הקהילה בבית המדרש השני.

"ויהי היום, אני עומד על משמרת כמשגיח בישיבה בכניסת השבת. הבחורים כולם כבר מאורגנים, כולם כמובן טבלו במקווה בשעות אחר הצהריים וסיימו להתארגן לשבת, ועכשיו מתקבצים להתפלל מנחה, קבלת שבת ותפילת ערבית.

"התפללנו מנחה, הכל עבר בשלום ולא היה שום דבר מיוחד. התחלנו 'קבלת שבת', ופתאום נכנס אחד ממתפללי בית המדרש של הקהילה, ומודיע לי שהרבי קורא לי.

"מה? הרבי קורא לי באמצע קבלת שבת? מה פתאום? איך זה ייתכן? זה מעולם לא קרה!". אבל הוא מתעקש, "אתה שואל אותי?" הוא אמר, "אני אומר לך שהרבי ביקש לקרוא לך...".

רצתי במעלה המדרגות, הגעתי לרבי כשאני מתנשף ושאלתי: "הרבי קרא לי?", והוא משיב לי בחיוב. "כן. קראתי לך".

"תגיד לי", שואל אותי הרבי פתאום, "הכל בסדר בישיבה?".

השבתי שכן, ברוך ה' הכל בסדר. התפללנו מנחה, אנחנו בעיצומה של קבלת שבת, עוד מעט נתפלל ערבית של ליל שבת, מה כבר יכול להשתבש?

"כל הבחורים נמצאים בבית המדרש?", שואל אותי הרבי, ואני משיב ש.. נראה לי שכן. לא שמתי לב בחסרונו של מישהו אבל גם לא כל כך חיפשתי, בדרך כלל אף בחור לא מפסיד את התפילה בקבלת שבת. זאת לא אחת מההתמודדויות הקשות של משגיח בישיבה...

"למה?", שאלתי, "הרבי יודע שמישהו לא כשורה? מישהו אמר משהו? הרב יגיד לי מה העניין ואני אטפל בזה!".

אבל הרבי אומר לי "לא. אף אחד לא אמר לי כלום. אני רק שואל אם הכל בסדר?".

שוב השבתי במבוכה שאני חושב שהכל בסדר. אני באמת לא מבין למה הרבי מתכוון, ולא ידוע לי על שום דבר שאינו כשורה...

מששמע שכך הם פני הדברים אמר לי הרבי: "אם הכל בסדר אז הכל בסדר", ופנה להמשיך בתפילה.

יצאתי משם מבולבל לגמרי. באמת לא הבנתי מה הרבי רוצה ממני. איזו מן שיחה מוזרה זו היתה. בחיים הוא לא שאל אותי כאלו שאלות בצורה כזאת.

התחלתי לרדת במדרגות, כדי לחזור לבית המדרש, של הישיבה, אבל במחשבה שניה אמרתי לעצמי, הרי זה לא סתם דברים

המשך בעמוד 30

גליון 'לקראת שבת' יו"ל בחסות
'אמונה וחסד' דפוס וכריכיה בע"מ 02-6715501

זיכוי הרבים בהפצת גליון זה
לעיי"נ הרה"ח **בנימין ב"ר דוד צבי רוזנטל** זצ"ל
נלב"ע ר"ח אב תשע"ו

"התבקשנו מפי ראש הישיבה הרב שטיינמן לקבל את הבחור, אבל הוא ביקש מאיתנו להגיע אליך במיוחד, ולומר לך כי מקבל אותך בתנאי שאתה מסכים לעמוד ולומר 'הריני מוחל וסולח לראשי הישיבות, שעזרתי להם עשרות פעמים והם לא הכניסו את הנער לישיבתם'"

מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל בהכוונה לדרך הישר והטוב

"פי תעשה הטוב והישר" (דברים י"ב, כ"ח)

איש ציבור נכנס להתיעץ (הרב יעקב גוטמן). בין הדברים סיפר כי קשה עליו מאד שליחות ציבור מסוימת שראש הישיבה הפקיד בידו, והיא לוקחת ממנו הרבה כוח גוף ונפש. מרן חייך אליו לאמור: "משל למה הדבר דומה למלך שביקש להעניק 'מתנת הערה' לאחד משריו. קרא לו והוציא מגנזיו יהלום רב ערך והושיט לאמור: 'כאות הוקרה על מעלותיך, על פעולותיך ועל מעשיך, קח את היהלום להערכה ולמשמרת'.

"השר הודה למלך ונטל את היהלום. אך הנה מאותו יום חיינו נעשו כבדים וקשים מכפי שהיו עד אז. היו לילות שלא יכול היה להירדם, מחשש שמא היהלום ייגנב ושמא ושמא... ע"כ.

"נשאלת השאלה", אמר רב אהרן-ליב, "המלך היטיב עמו או הרע לו בנתנת היהלום...?"

"אתה בדווקא נבחרת בס"ד לפי כוחותיך, ליבך ונפשך - למען הכלל, אך וודאי שהקושי הוא גדול - בעקבות תפקיד היהלום שקיבלת וקשיים נוספים!"

ואידך זיל גמור. מי הזוכה במפעל הפיס? נכנס לבית מנכ"ל 'מפעל הפיס' לברכה על פעילותו למען הציבור. הוא סיפר לרב בהתרגשות, כי אפשר להרוויח בהגרלת הלוטו אפילו עשרים מיליון שקלים.

שאל אותו רב אהרן-ליב: "מה עושים עם כל כך הרבה כסף?! כנראה שלוקחים את הכסף לקבר או משאירים אותו כאן כדי שיהיה ליורשים על מה לריב.

"אחר כך סיפר המנכ"ל, כי כדי להגביר את הסיכויים לזכות בהגרלה, יש שבוחרים מספרים לפי המזלות שלהם ולפי תאריך הלידה".

רב אהרן-ליב ביטל את הרעיון מכל וכל באומרו: "אין כזה דבר בעולם שמספרים זוכים, אלא, אנשים שנגזר עליהם הם זוכים, ולכן המספרים והפנטזים זה כלום. היה כמה פעמים ש'עסקים' שמאד הצליחו ואחרים שרצו להתעשר רכשו את העסק, וברגע שהבעלות עברה לבעלים החדש העסק הפסיק להצליח. כי לא העסק מצליח אלא האיש שעליו נגזרה הצלחה". ע"כ.

אולי הוא הבין מה שהרב אמר לו...

על החולים ועל האמונה שלנו

נכנס לבית אחד מנכדי מרן הרב מבריסק, ודיבר בלימוד במשך רבע שעה (בסוגיית 'אם עלו לא ירדו' ומה שנכתב בה ב'איילת השחר' זבחים). לפני שיצא אמר לו רב אהרן-ליב:

"הנה סבך הרב מבריסק קיבל מחותנו בנין גדול בוורשה, כדי שיוכל להתפרנס ממנו בשקט ובשלווה וללמוד תורה. לאחר זמן לא ארוך הפסיד את הכל.

"באותם ימים התיישב ולמד 'חובת הלבבות' שער הביטחון במשך שבועיים ימים, ולאחר מכן אמר: 'הכל חושבים כי עשיר הוא זה שיש לו בנין גדול בוורשה אבל באמת עשיר הוא מי שלומד שער הביטחון', וכידוע שמרן הגרי"ז היה גדול מאד בביטחון". סיימ רב אהרן-ליב: "העובדה עם סבא שלך הייתה לפני מלחמת העולם הראשונה, ויתכן מאד שבכל מקרה כבר היה מפסיד את הבנין וכל נכסיו בימי המלחמה, ואילו את מה שרכש במידת הביטחון - את זה לא הפסיד ונשאר עמו לנצח נצחים, מה טוב חלקו וחבלו".

הסרטות וצילומים למען הכוללים

לכל הם ציפון, אך לא לזה..

ראשי הכוללים 'נחלת משה', נכנסו בסך הכל כמו תמיד, לקראת יציאה למסע מעבר לים להתרים יהודים אמידים למען הכוללים, שהם מתאמצים להחזיקם.

הם ציפו שכמו תמיד יברך אותם בחום יעודד, ידריך ויעצים את

כוחותיהם, אלא שהפעם הם עשו טעות, הם הכניסו איתם מי שירטי את ברכותיו של ראש הישיבה ואיחוליו. הטעות לא הייתה - הצילום והצלם, לא, אלא מילים בודדות שהוציאו מפייהם...

מרן שאל אותם, מדוע הבאתם צלם, השיבו: "היום בלי תמונות אנשים לא תורמים, וזה בגדר השתדלות".

עד כאן! מרן לא וויתר. כי הוא היה סבור, שיהודים גדולים כמוהם, המוסרים נפש להשיג כסף לאברכים, עליהם להיות בדרגה גבוהה יותר של אמונה כדי לזכות. לפיכך הצליף בהם, בחיבה:

"אם לא יהיו תמונות לא יתרמו לכם? לא תשיגו כסף לכוללים?!", אמר בלעג והניף את ידו בביטול: "אינכם מאמינים בקב"ה, אתם מאמינים בצלם... זו לא אמונה, אין זו השתדלות!". הם נותרו נבוכים. רב אהרן-ליב המשיך והבהיר שוב ושוב בתוכחה נמרצת, כי הכסף אינו מגיע בזכות התמונות אלא ברצון ה', הצילומים אינם חלק מ'חובת השתדלות'.

"הנסיעה עצמה, הטרחה, היא השתדלות מספקת, הלימוד עצמו של האברכים בשקידה, התפילות להקב"ה שיצליח דרככם להחזיק את התורה שלו - הן הם ההשתדלות והכוח להשגת תקציבים, וכי אין די להקב"ה בבנק שלו מיליון שקל וגם מיליון דולר, להביא לכם בנסיעה זו גם ללא הסרטות?!"

משסיים את תוכחתו, שנאמרה בניעומו, הציע 'ראש הכוללים': אם כן אולי נבטל את הנסיעה לחלוטין ובוודאי גם את הצלם.

התגובה הייתה: "לא זה מה שאמרתי. תיסעו, אבל תהיו אמיתיים, אל תאמרו שיש לכם אמונה רק שהבאתם את הצלם כי זו ההשתדלות. הצלם זו לא השתדלות, תיסעו ותצליחו בעזה"י!", וברכס בחום. (הצלם עצמו כמעט ברח, בעת שראה ושמע את התוכחה, אמר לו רבנו: "לא אליך אני מדבר, זו הפרנסה שלך"...) 'ציוין, כי מי שהיה באותם רגעים הבחין בהערכה האמיתית שיש לו לאותם ראשי כוללים והתוכחה הנאמרת בחיבה ללא הרמת קול ובעיקר באמונה אמיתית, כמי שרואה לפניו את נותן התורה הקב"ה שהבטיח להוריד 'מן' לאברכים, ובסך הכל יש לצאת לחו"ל להתאמן כדי לאסוף את המון).

בתנאי שאתה מוחל

איש עסקים נכבד מאד, בר אוריון ומורם מעם במעשיו הטובים, סיפר דברים כהווייתו: (מפאת צנעת הפרט שונו מעט פרטי הסיפור). הוא סייע רבות לישיבות ביעוץ שיש בו תועלת רבה, וברוב המקרים ללא טובת הנאה.

והנה הגיע רגע, שהחליט אישית לסייע לאשה מתושבי שכונתו להכניס את בנה לישיבה גדולה. הוא היה בטוח שכל הדלתות יהיו פתוחות לפניו. נכון, הבחור לא היה מאלו שרצים אחריהם, אבל היה בחור נחמד וטוב.

הוא הגיע בימים האחרונים של זמן הרישום, בעת שרוב הישיבות הטובות כבר עמוסות וסגורות, ועומדות בלחצים רבים מכיוונים שונים, כך שלא היה חסר להם לחץ נוסף. ואכן הוא נתקל בתגובות מתחמקות ובנעילת דלתות.

הוא ניסה במקומות שנעזרו בו רבות, אך ללא הצלחה. הוא היה כאוב ולא האמין: "הרי סייעתי לאותן ישיבות לא פעם אחת, והרי הן עוד יצטרכו את עזרתי".

אם נבחן את הדברים במבט עמוק יותר, נוכל לראות כי אדרבה, זה מוכיח כי הסיבה להתחמקות נובעת ממצוקה אמיתית, שבאמת בלתי אפשרי לשלב את הבחור במסגרות שביקש. אלא שהם צודקים מבחינתם, והוא צודק מאד מבחינתו, מגיעה לו הכרת הטוב. כיון שכאבו עלה לגרונו, נכנס לרב אהרן-ליב ואמר לו דברים כהווייתו ואת הכאב הצורב: "עזרתי להם, וכעת ביום פקודה לא עומדים לי פעולות" למענם, וכי אין הגינות?!"

רב אהרן-ליב הרהר ואמר: "גם אצלנו ב'אורחות תורה' נסגר כבר הרישום אבל אני אברר, ואם הוא בחור טוב אכניס אותו אצלנו!".

הוא יצא בתחושת רוגע קלה.

לאחר כשבוע הוא קיבל טלפון, כי הר"מ של ישיבת 'אורחות תורה' רוצה להיכנס אליו בעניין הבחור שדיבר עליו עם מרן ראש הישיבה, כי יש לנו תנאי מסוים לפני שיקבלו את הבחור לישיבה.

האיש, שהיה בעל מוון, הבין לתומו ובצדק, כי הם מעוניינים לשבת אתו ולרמוז, או אפילו לסכם, על שכר חודשי גבוה - מעט יותר מבחורים אחרים, או על תרומה חד פעמית לטובת הישיבה. מדוע הם רוצים להיכנס, אם החליטו לא לקבל שיאמרו, ואם הוחלט לקבל אותו אפשר לומר כן בטלפון קצר, מסתבר שהם רוצים משהו שקשור איך שהוא ליסוד הגדול שנקרא: "תן וקח"...

לא הייתה לו ברירה והוא לא דחה את הפגישה, אבל הכין את עצמו אליה, עם זעם סמוי, ועם תכנית לשפוך את מה שיש לו בלבבו פנימה... הם הגיעו לביתו המפואר.

ר"מ הישיבה דאורחות תורה ומלווהו שליט"א התיישבו. הוא קיבל אותם בפנים עצובות, והם דווקא התיישבו בפנים רציניות אבל שמחות.

שקט שרר בחדר הגדול.

הוא לא הצליח לקרוא על הפנים שלהם את הכוונות...

ר"מ הישיבה התיישב ואמר לו כך:

"תשמע" אמר לו ר"מ הישיבה. "התבקשנו מפי ראש הישיבה הרב שטיינמן לקבל את הבחור, אבל הוא ביקש מאיתנו להגיע אליך במיוחד, ולומר לך כי מקבל אותו בתנאי שאתה מסכים לעמוד ולומר כי אתה מוחל וסולח 'הריני מוחל וסולח לראשי הישיבות שעזרתי להם עשרות פעמים, והם לא הכניסו את הנער לישיבתם, וגם אשתדל להמשיך לסייע ולעזור להם כאשר יהיה ביכולתי!".

האיש שלא האמין לשמע אוזניו, הניח את ראשו על השולחן והחל בוכה קמעה.

לאחר שיצאו, נכנסה רעייתו לחדר, וראתה את בעלה נרגש מאד.

הוא פתח ואמר לה: "הבחור התקבל לישיבה, ואני התקבלתי לתוך עולם של רחמים וחסדים. לא העליתי ברעיוני בקשה כזו. רק אדם כרב אהרן-ליב יכול להעלות ברעיון את הבקשה הזו ממני".

"הריני מוחל וסולח ולא תהיה לי קפיידא כלל!".

(מתוך הספר חכימא דיהודאי')

יו ברה אותה בשמחה רבה

על איזו ברכה אומר ה"משנה ברורה"
לברך אותה בשמחה רבה?
זכור לך משהו מפעם?

עוד שבוע זה מתחיל...
זו ההזדמנות שלך!

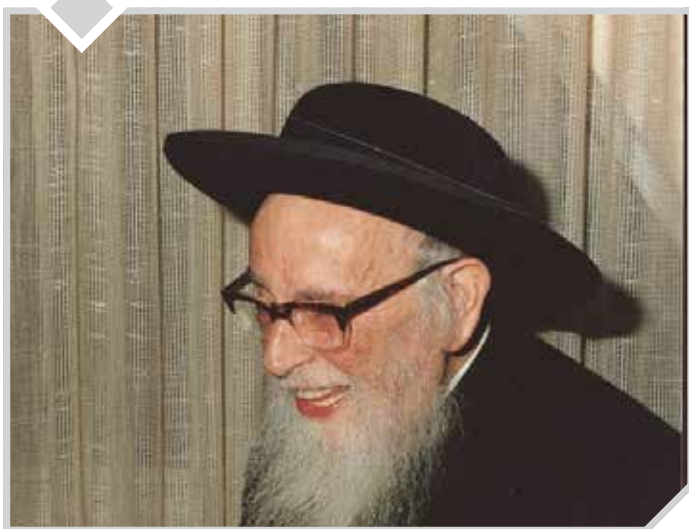
בעוד כשבוע מסיימים לומדי דף היומי בהלכה את
הלכות תפילין, ומתחילים בענייני ברכות השחר ותפילה
הלכות יום יומיות שכדאי מאוד ללומדם.

הצטרף גם אתה כבר היום ותזכה להיות מאלה
שנאמר עליהם 'מובטח לו שהוא בן עוה"ב'.

לקבלת פרטים:
מוקד דרשו 02-5609000
ניתן להירשם גם בעמודות נדרים פלוס

אמר רבינו שמצא פתרון. בישיבה יש בחורים שמתגוררים בחו"ל, ויש מהם שלפני שנוסעים שואלים אותי, האם אני זקוק שיביאו לי משהו בחזרתם, בדרך כלל אני אומר להם שאינני צריך כלום, אבל הפעם תלמיד שגר בשווייץ ניגש אלי, סיפרתי לו כי יש לי נכדה שאינה מעוניינת לאכול את השוקולד מתוצרת הארץ, והיות שידוע שבשווייץ יש הכשר טוב על השוקולד, אז אולי בעת שובך לקראת זמן קיץ, תרכוש לי כמה הפיסות שוקולד...

"לעולם יהיה אדם" מאצילותו של מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל

"בנים אתם לד' אלקיכם" (דברים י"ד, א')

מספר נכדו, הרה"ג רבי אריה בורודיאנסקי: סבא היה משקיע כוחות לחדור לנבכי נפשו של כל נכד ונכד, לרדת אל דרגתו, לפי היכולת של הנכד, כאשר עם כל השכל החד והחריף שהיה לו והחוש הביקורתי, היה מקפיד להתעסק עם נכדים בני משפחה, ולרדת לרגשותיהם כדי שיהיה להם נוח איתו.

הוא הכיר כל נכד, והשתדל להקדיש את כל כולו לכל צאצא מצאצאיו שהגיע לדבר איתו, לתת יחס ולהתעניין, כאשר הוא מקפיד לשים לב לתכונותיו של כל אחד. למשל, מי שהיה לו פחות בטחון עצמי, הוא נתן את ליבו לדבר איתו ברכות יתר ולתת לו להתבטא, כל אחד כפי מה שהוא. מאידך הייתה אצלו הקפדה על התובנה החינוכית של כל אחד. אני זוכר שבצעירותי אמרתי לפניו איזה ביטוי שהיה אמור להיות מצחיק, אלא שהיה זה ביטוי שלא היה ראוי כל כך לדעתו. אני זוכר שהוא חייך, שהרי אמרתי משהו שאמור להצחיק, אבל מיד אחר כך הוא עצר ואמר לי: "אל תחזור על הביטוי הזה שוב!".

מענטשלכקייט

שגורה הייתה בפיו מימרת (ברכות ו'): "לעולם יהיה אדם" (זייט א מענטש) לא רק שתהיה אדם, אלא צריך שזה יהיה "לעולם", בכל מצב ובכל עת. וכך היה הוא עצמו, כל ימיו נהג כך ללא היסח הדעת. הוא השתדל תמיד לא להטריח את זולתו אפילו בדבר קל ואף עם בני ביתו נהג כך, ואפילו פעולות קטנות כלבישת מעיל או הבאת כובע לברכת המזון, לא הסכים להטריח וקם בעצמו לחבוש את הכובע.

בעיקר בלט הדבר לאחר פטירת הרבנית, כאשר נכנסו להתגורר בביתו בנו הצעיר הג"ר ברוך ומשפחתו, והתגוררו בחלק השני של הדירה. מאותו יום שנכנסו לגור שם ועד אותו יום מר ונמהר שהוציאו אותו על כיסא גלגלים לבית החולים, אף פעם לא עבר דרך 'ביתם' בלי 'רשות', למרות שבדרכו שם היה יכול לצאת בקלות יתירה ללא מדרגות. הסיבה שלא עבר שם, משום שבשביל לעבור שם צריך להיכנס לחדר הילדים והוא לא רצה להיכנס לפרטיות של בנו ונכדיו.

ורק כשהיו צריכים פעם להוציא אותו על כיסא גלגלים אמר לאלה שמובילים אותו: "לא יהיה לכם קל לסחוב בן אדם על כיסא גלגלים במדרגות, תשאלו רשות מהבן אם אפשר לעבור משם"...

סיפרה עוד כלתו תבדלחט"א, הרבנית הדסה אויערבאך, שמאז שנכנסו אז לגור שם, לאחר שגמר לאכול היה רבינו מפנה בעצמו את הכלים מהשולחן למטבח, ותמיד היה מערה עליהם מים כדי שקל יהיה להסיר את שיירי האוכל, וכל זאת בשביל לא להיות לטורח ולמשא. הוא היה אומר לה שהיה רוצה לרחוץ את הכלים בעצמו, אך מכיוון שהוא זקן, הוא חושש שלא יצליח לשטוף את הכלים נקי לגמרי, כראוי לבני הבית, לכן הוא משאיר לבני הבית לעשות זאת טוב ממנו. את שיירי מאכלו בצלחתו היה קבוע זורק לפח האשפה בעצמו, ולא נתן לאחרים לעשות זאת עבורו, באומרו שלפעמים שיירי המאכל גורמים מיאוס לאדם, וגם בני ביתו של אדם בכלל זה.

תלמידו הג"ר חנן כהן (בעל "בנין שבת") חזר איתו פעם בערב שבת מהמקווה. מיד כשנכנסו לבית נפנה רבינו לסדר את השקית עם הבגדים שהביא איתו, ובכדי לחנך את תלמידו אמר לו: "איני מסדר הרבה לשבת, אך אני עכ"פ נוהר מאד שלא אגרום לאחרים לטרוח בגיני"...

מדוע יבא רבינו במיוחד שוקולד משוויץ?

עד כמה היה כל נכד במוחו, ודאג לו גם בדברים שנראים קטנטנים ביותר. מספר נכדו רבי אהרן גולדברג: סבא היה מחלק שוקולד לנכדים הקטנים, בעיקר במוצאי שבת לאחר הבדלה. הייתה לחלוקה זו חן מיוחד, הוא חילק כמות מסוימת לכל ילד, וכאשר היה רוצה להדגיש אירוע מסוים היה אומר: "לך מגיעה עוד משבצת". באותה חלוקה העניק יחס אישי לכל אחד לרגע קל או יותר.

בזמנו לא היה שוקולד בהכשר ה"בד"צים, והשוקולד היחיד היה אז בהשגחת הגאון רבי צבי מרקוביץ, רבים מגדולי היראים אכלוהו, וגם רבינו בירר את הדברים היטב והיה סבור שזה כשר למהדרין וניתן לאוכלו, אמנם היו שהחמירו ולא אכלוהו.

אחת מנכדותיו של רבינו, ששמעה שישנם שלא אוכלים זאת, החליטה שגם היא תהדר ולא תאכל, וכשהגיע מוצאי שבת עמדה בצד וכאשר הגיע תורה אמרה לסבא: "תודה, אני לא רוצה שוקולד!". הוא התפלל: "אני יודע תמיד שאת אוכלת שוקולד!". והיא כמוזן לא אמרה דבר ולא לקחה. בשבוע שלאחר מכן חזר הדבר על עצמו שוב, והתעניין אצלי לסיבת הדבר. אמרתי לו את הטעם שהיא לא מרוצה מההכשר של השוקולד שסבא מחלק.

רבינו התפעל מאד ובשבוע אחר, אמר לה שהוא מאד מעריך את הדבר, ואמר שחשב על הענין ומצא לו פתרון. "בישיבה יש בחורים שמתגוררים בחו"ל, ויש מהם שלפני שנוסעים שואלים אותי, האם אני זקוק שיביאו לי משהו בחזרתם, בדרך כלל אני אומר להם שאינני צריך כלום, אבל הפעם תלמיד שגר בשוויץ ניגש אלי, ואמר שנוסע הביתה ושאל אותי, סיפרתי לו כי יש לי נכדה שאינה מעוניינת לאכול את השוקולד מתוצרת הארץ, והיות שידוע שבשוויץ יש הכשר טוב על השוקולד, אז אולי בעת שובך לקראת זמן קיץ, תרכוש לי כמה חפיסות שוקולד", ואז הוסיף הסבא ועודד אותה: "טוב מאד, אני מעריך את ההתנהגות שלך!".

כאשר הגיע היום הנכסף, והשוקולד היה בידו של הסבא, מיד כשהגענו אליו לסעודה שלישיית הוא פנה אליה: "קיבלת את השוקולד משוויץ, ואפילו טעמתי ממנו מעט והוא באמת מיוחד, ובעזרה"י אחלק לך ממנו". במוצ"ש היה טקס שלם, הוא פתח את השוקולד, לכולם חילק את הרגיל ולה אמר "את לא קיבלת כמה שבועות", ואז הכריז בנעימותו הידועה: "וכעת הולכים לתת לילדה החשובה שאינה רוצה לאכול את ההכשר הרגיל, והיא מקבלת מיוחד משוויץ!".

כך מדי מוצאי שבת באותה תקופה, היא ורק היא קיבלה מהחפיסה שעמדה בשבילה. שנים ארוכות העריך אותה על כך, וזכר לה את ענין המניעה מלאכול את השוקולד עם ההכשר הרגיל. וכולנו עמדנו ותמהנו: איזה סבא זה שראשו בשמי שמיא של תורה והלכה הכי גבוה שרק שייך, ומאידך זוכר כך כל נכד ונכד. ראו בריה שברא בעולמי...

רגישותו לכבוד הנכדים

ומספר עוד רבי אהרן, עד כמה חשב על כל פרט ושמר על כבוד צאצאיו: "בשנים שהורי גרו בבית הסבא לאחר פטירת הסבתא, קבעתי בשבתות לימוד בחברותא עם חבר מהישיבה. באחת השבתות כאשר

הגיעה השעה שקבענו, הבחין החברותא שלא הגעתי ועלה במדרגות הבית כדי לקרוא לי, כאשר הגיע לפתח הבית הופתע לראות את סבא יושב לא רחוק מהפתח, ולידו ישבה אמי הרבנית ע"ה. "הבחור נבהל ושב מעט לאחוריו. סבא חשב שבוודאי הוא בא לשאול שאלה, קרא לו ושאלו מדוע אינו נכנס, והסביר שהוא לומד אתי יחד ב'קול תורה' ולא עלה כדי לשאול שאלה, רק כיון שקבעתי ללמוד עם אהרל'ה בשעה ארבע וכעת כבר אחרי ארבע, עליתי לראות מדוע הוא לא בא.

"רבינו התנצל בשם נכדו שכנראה נשכח לנוח ועדיין ישן, וזה דבר שקורה. ענה החבר ואמר לרבינו: 'אני ממש לא מודאג, הרי אהרל'ה לא מהדייקנים הגדולים וממילא אינו נבהל מלאחר'. אמי שהייתה נוכחת הלכה לבדוק בחדרי, חזרה ואמרה לו שאינני נמצא בבית, וכנראה שהקדמתי, ויצאתי מהדלת השנייה של הבית לרחוב אוסישקין, והסביר לו רבינו שיש לנו יציאה נוספת וכו', וסיים, 'מעניין שלא נפגשתם'.

"החבר הפטיר 'שבת שלום', והחל לשוב על עקבותיו ורבינו בעקבותיו, כאילו ליווהו למדרגות בחוץ, ואז פנה אל הבחור, תלמידו, ולחש לו בעדינות, כדי שאמי לא תשמע: 'רציתי להעיר לך שני דברים, ראשית, אתה הרי לומד עם אהרן בשיעור אצלי, וא"כ אתה יודע בן כמה הוא, ואין זה נאה לקרוא לבחור בגילו בשם אהרל'ה, החבר התנצל כי הוא מכיר אותי והעניין לא מכאיב לי כלל, אך רבינו אמר לו, 'תשמע לעצתי ותקרא לו בצורה מכובדת. שנית, לא שמת לב, אבל בנוכחות אמו אמרת שהבן שלה הוא לא מהדייקנים הגדולים, ושהוא לא מתרגש מלאחר לחברותא. אני סבא שלו, אבל בטוחני שלאמא יש צער גדול לשמוע כאלו דברים, ודאי היא מצטערת שהבן שלה לא מהדייקנים, אז תדע שכדאי להיזהר בדבורך'..."

כמוזן שלא עלה על דעתם של הרבנית גולדברג ובנה להצטער מכך, אך בדיעבד הם למדו מסיפור זה, עד כמה רבינו רגיש לכבודם.

חינוך ואבהיות

עוד על השילוב בין אבהיות וחינוך, למרות שכאמור הנכדים הרגישו היטב את אהבתו והערכתו אליהם, בשיטה לא הרבה לשבחם, ואפילו בשמחות צאצאיו לא הרבה לשבחם מטעם "יהללך זר ולא פיך", ורק על הצד שני כששמע מעלות היה מזכירם.

מספר הנכד רבי שמעון טרגר: "שש שנים למדתי בישיבת 'קול תורה', ורבינו והרבנית התייחסו אלי באהבה גדולה, בהיות שהורי התגוררו באנטוורפן שבבלגיה הרחוקה, ורבינו הקדיש לי מזמנו וזכיתי ללמוד עמו פעמיים בשבוע בחברותא. למרות זאת, היה מעניין שכאשר היה בוחן מדי חודש את שיעור א-ב המקבילים במבחן חודשי, כשישבתתי עם חבריי למבחן, והוא עבר אחד אחד ושאל שאלות, כשהגיע אלי לא הראה שום שוני ושאל בפשטות, מה אומר טרגר על השאלה הזאת והזאת? איש לא יכול היה להבחין שאני נכדו. עם זאת בצהריים כשחזר הביתה סיפר לסבתא שהיה מבחן, ואמר לה בדיק מה היה עמי..."

(מתוך הספר 'גאון ישראל' / ח.ש.רוזנטל)

נחום מוציא צ'ק, כותב סכום של עשרת אלפים דולר ונותן ליעקב. עוברת שנה, ויעקב מגיע שוב אל נחום ואומר לו: "נחום, אני צריך לחתן את שרה'לה שלי". אומר נחום: "בפעם שעברה באת אלי ונתתי לך, עכשיו אולי תחפש מישהו אחר. אני שואל אותך, תמיד אני?"

הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל על הצדקה ומעשי החסד

"פִתַח תִּפְתַּח אֶת יְדֶךָ לֹ" (דברים ט"ו, ה')

לערכאות של עכו"ם. גם אם מוסרים ממון בלבד, ולא נפשות, בידיים של מי שאינו קובע את פסקיו לפי התורה - יש לך דין של מלשינות!

שמעתי פעם סיפור יפה

שמעתי פעם סיפור יפה: שני חברים, יעקב ונחום, היו חברים בלב נפש. מגיל אפס גדלו ביחד בגן ובחיידר, בישיבה קטנה ובישיבה גדולה, עד שהתחתנו. נחום נעשה עשיר מופלג, והיו לו רק מעט ילדים. יעקב היה עני מרוד, ונולדו לו חמשה-עשר ילדים. הזמן עבר, והשניים המשיכו להיות חברים מאוד טובים. יום אחד מגיע יעקב אל נחום ואומר לו: "נחום, אני צריך לחתן את טובה'לה שלי".

"בסדר", אומר נחום, "כמה אתה צריך?"
"עשרת אלפים דולר".

נחום מוציא צ'ק, כותב סכום של עשרת אלפים דולר ונותן ליעקב. עוברת שנה, ויעקב מגיע שוב אל נחום ואומר לו: "נחום, אני צריך לחתן את שרה'לה שלי".

אומר נחום: "בפעם שעברה באת אלי ונתתי לך, עכשיו אולי תחפש מישהו אחר. אני שואל אותך, תמיד אני?"

אומר יעקב לנחום: "גם אני שואל את בורא עולם, 'תמיד אני?' אחד צריך להיות עני ואחד צריך להיות עשיר, אבל למה תמיד אני צריך לבקש ממך, נחום, שתתן לילדים שלי? אולי שזה יהיה להיפך? והרי היינו חברים, גדלנו ביחד בדיוק באותו מסלול ובאותו אופן, אבל עלי

הכרתי יהודי יקר שהיו לו בעיות עם מס הכנסה בשל הלשנה זדונית. בתחילה לא חשב להתייחס ברצינות גדולה למכתבים השונים שקיבל, אך בשלב מסוים יצרו הפקידים קשר עם אביו, והודיעו לו, שלטובתו כדאי לו לדאוג שבנו יבוא כפי שהוא נדרש. לפני התייצבותו לדין במס הכנסה, הגיע ידידי להתברך מרבי חיים קניבסקי (שליט"א).

שאלו רבי חיים: "האם אתה נותן מעשר כספים באופן מדויק?", כשהשיב שהוא מקפיד להפריש מכל רווח, אמר לו: "אל תדאג, לך, והכל יהיה בסדר".

הוא אמנם הלך. הפקיד, שהיה ידוע כאדם קשוח ואף רשע, האיר לו פנים, דיבר אתו בכבוד, וסידר עבורו את כל העניינים.

כאן המקום להזכיר נקודה חשובה נוספת, הגם שאינה נוגעת לענייננו במישרין -

לאחר שסדרו כל העניינים על הצד הטוב ביותר, והפקיד עמד לשלח את אותו יהודי לחיים ולשלום, הוא פנה ואמר לו: "אמור לי רק דבר אחד - איך זה שיש ביניכם כל כך הרבה מלשינים?..."

תשובה לשאלה כואבת זו טמונה בדברי ספר החינוך על מצוות "לא תשנא את אחיך בלבבך". הוא אומר, שלפעמים אדם כועס על חברו, ומאחר ואינו רוצה להופיע בציבור כאדם נוקם ונוטר, הוא שותק כלפי חוץ, ובתוך תוכו ממשיך לשנוא. מתוך כך, כאשר תהיה לו הזדמנות להלשין עליו הוא יעשה זאת.

אדם כזה - עושה שקר בעצמו. הוא מדמיין שמשום שלא נקם בו, הוא צדיק תמים, אך באמת הוא שונא ישראל מובהק!

הדבר חמור ביותר, שכן דינו של מלשין הוא שאין לו חלק לעולם הבא.

הטיפול במלשינים בעבר היה נחרץ ותקיף. אל בית דינו של ה'חתם סופר' זצ"ל הובא מלשין אחד, ועל פי פקודת בית הדין הכניסוהו לשק, ביחד עם אבנים כבדות, שכן הדין הוא, שמלשינים מורידים ולא מעלים בדין.

נקל להבין, שלא היו הרבה מלשינים בעם ישראל בדורות עברו! יש מלשינים כיום, שנתלים בתירוץ הקלוש - שההלשנה אינה לגויים אלא למדינת ישראל. אך טעות בידם - כל משפט שאינו לפי התורה, שבו מזכים את החייב ומחייבים את הזכאי על פי החלטות, נחשב

**לפני התייצבותו לדיון במס
הכנסה, הגיע ידידי להתברך
מרבי חיים קניבסקי (שליט"א).
שאלו רבי חיים: "האם אתה
נותן מעשר כספים באופן
מדויק?", כשהשיב שהוא מקפיד
להפריש מכל רווח, אמר לו: "אל
תדאג, לך, והכל יהיה בסדר"**

נגזר עני ועליך נגזר עושר, אולי הגיע הזמן שנתחלף, ופעם תצטרך אתה לבוא לבקש ממני?!..."

יש אנשים שאין להם שכל לשמוח במה שיש להם. כשיש לאדם עושר הוא חושב שזה שלו, וכשהוא נותן הוא חושב שהוא עושה טובה גדולה ועצומה, הרבה יותר מכפי הצורך...

רבי נפתלי מרופשיץ זצ"ל היה אומר, שישנן שלוש דרגות בעלי צדקה: יש אנשים שחושבים שכל כסף שייך להם, הם הרוויחו הכל בעבודתם הקשה ובחכמתם כי רבה, "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה".

לפני כמה עשרות שנים, כשהגעתי בפעם הראשונה לאמריקה, עוד היו שם הרבה אנשים שפעם היו רוכלים עניים ובמשך הזמן נעשו בעלי בתי חרושת, חרשתנים עשירים. מצוי היה מאוד, שאם באת אל אחד כזה לבקש תרומה או כסף לצדקה חשובה, הוא היה מרים את ידיו ואומר: "עם עשר האצבעות האלו השגתי את מה שיש לי. למה אתה בא לבקש, לך לעבוד!"

זוהי דוגמה של "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", ה' ישמור. אבל יש נקודה נחמדה שכדאי לציין - כשהוא מרוויח, ברור לו שהוא זה שהרוויח את הכסף, בכוחו ובחכמתו. כשהוא מפסיד הוא כועס ומתרעם על הקב"ה, שגלגל לפתחו את ההפסד... למה כשהרווחת חשבת שזה בזכות השכל והחכמה שלך, וכשאתה מפסיד אינך חושב שזה בגלל השגיאות שלך?

בני אדם שלוקים במחשבת "כוחי ועוצם ידי" - כאשר הם נותנים צדקה, הם חשים שהם נותנים מתנה משלהם.

יש אחרים בדרגה גבוהה יותר, שאכן יודעים שהכסף אינו שלהם ונותנים בלב רחב יותר, אבל הם חשים שהם נותנים, כביכול, לקב"ה הלוואה בריבית דריבית, כפי שנאמר: "עשר בשביל שתתעשר".

הדרגה הגבוהה מכולם היא, שיודעים שהכסף שייך לבורא העולם. הכסף אמנם בכיס שלהם, אבל זה לא הכסף שלהם. הם אך ורק הגזברים הממונים להעביר את הכסף לכתובות הנכונות. אדם שחי בדרגה הזאת הוא כביכול "היד" של של בורא עולם, המעביר את

הכסף ישירות ממנו לעניים.

כנגד בעלי הדרגה הראשונה אנו מבקשים בברכת המזון: "ונא אל נא תצריכנו ה' אלקינו לא לידי מתנת בשר ודם". אם חס ושלום אדם יצטרך להגיע לכך שמזונותיו ינתנו לו על ידי אחרים, שלא יאלץ לקבל מאלו החושבים שהם נותנים לו מתנה.

כנגד בעלי הדרגה השניה אנו מבקשים: "ולא לידי הלוואתם", שהאדם לא יזדקק לאלו שחושבים שהם נותנים בתורת הלוואה.

וכנגד בעלי הדרגה השלישית אנו מבקשים: "כי אם לידך המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה", רצוננו לקבל מאלו שיודעים שהכל נתן להם בשליחות מאת הקב"ה.

(קטעים מלוקטים מתוך הספר אריה שאג דברים)

Dirshu
דרשו ד' ועזרו
תוך עיבוד ממוקם
ועידוד לימוד התורה

לתחילת זמן אלול

המבצע הגדול

תורה ויהדות לבני נוער

אנו שמחים להודיע כי מבצע המתנות הגדול של 'דרשו' ואחינו' חוזר לרגל תחילת זמן אלול. תורמים לפעילות הקירוב והחיזוק ועידוד לימוד התורה | זוכים במתנות מ'דרשו'

19 חוברות

38 חוברות

19 חוברות

19 חוברות

38 חוברות

פרטים בעמודים 12-13

'אתה מבין יענקי את השקלא וטריא?' "לא נראה לי שאתה מבין..." הוא התחיל ללמוד איתו שוב מתחילה, הם למדו את הגמרא באהבה וחמלה רבה. ואז לפתע הכריז ר' בן ציון: "יענקי, עכשיו אתה מבין!". מה השתנה? מה קרה כעת? כי יענקי העלה חיוך על פניו...

שיטת הגישמעאק בלימוד, שבה לימד הגאון רבי בן ציון פלמן זצוק"ל, את בניו ותלמידיו

מאת: הרב יהושע לייבזון

אז הנה זה הגיע

הרגע הגדול של ראש חודש אלול. עשרות אלפי צאן קדשים עולים מכיתה לכתה, עשרות אלפי בני הישיבות הקדושות עולים מדרגה לדרגה, מהחידר לשיבה קטנה ומשיבה קטנה לשיבה גדולה ומשיעור לשיעור. עולים ומתעלים.

מי כעמך ישראל!

אחד מהפרויקטים החשובים של ארגון 'אחינו' הוא פרויקט 'גישמעאק בלימוד', בו מנסים לסייע ולעזור כיצד לקבל ולרכוש טעם ומתיקות בתורה, כדי להצליח בלימוד תורתנו הקדושה. במסגרת זו אני רוצה להביא בפניכם כתבה מעניינת שקראתי, על הדרך המרתקת שהגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל למד עם ילדיו ועם תלמידיו.

וכך מובא בספר המרתק 'ללא שם':

הוא לא בחן אותם. אלא הם למדו בצוותא. בידידות, בסבלנות ובהסבר פרט אחרי פרט.

המטרה העיקרית שהייתה לו בלימוד עם הילדים, להשיג את התוצאה - שהילד יהיה שמח עם הלימוד, שהבחור ייחנה מהלימוד. הוא לא התכוון לבחון ולדעת האם הוא יקבל ציון טוב במבחן, המטרה הייתה אחת בלבד - שייחנה מלימוד הגמרא, מרש"י ומתוספות. פעמים רבות היה קורה שלקראת סוף הלימוד, היה שואל: "הבנת יענקי?", ויענקי היה מגיב: "כן הבנתי".

"אז נסכם: הגמרא שאלה, והגמרא תירצה, בשאלה חשבנו שדווקא, ובתירוץ אנחנו מבינים אחרת. נפלא. אתה מבין יענקי את השקלא וטריא?"

"כן אבא, אני מבין".

"לא נראה לי שאתה מבין..."

הוא התחיל ללמוד איתו שוב מתחילה, הם למדו את הגמרא באהבה וחמלה רבה. ואז לפתע

הכריז ר' בן ציון: "יענקי, עכשיו אתה מבין!"

מה השתנה? מה קרה כעת?

כי יענקי העלה חיוך על פניו... בלימוד הגמרא, החיוך הזה, ההנאה הזו, היא ההוכחה הגדולה ביותר על הבנת החומר. בדוק ומנוסה!

ר' בן ציון לא בא על סיפוקו, עד הרגע שראה את השמיכל = החיוך, את הגישמאק על פני הילד! רק אז היה מרוצה, והיה מכריז: "הא,

הא, עכשיו אתה יודע".

התקוה שלו שהילדים ייחנה מהתוספות, ולא דווקא מהחידושים, אלא מעצם לימוד הגפ"ת.

ובכן. ילדים רבים ובחורים, וגם אברכים, מתגלגלים בלימוד התורה, לא מתקדמים ולא מצליחים. ולמרות שמנסים לסייע להם לא מצליחים. מה המוקש שמונע מהם להצליח?

התשובה: כאשר הם לומדים את הגמרא, תמיד רובץ להם בראש ענן מסוים, מעולם הם לא מבינים את הגמרא במאת האחוזים, רק בשמונים, בתשעים, בתשעים וחמש, אבל לא במאת האחוזים.

נשאר להם משהו, ענן וערפל.

זה מצוי במיוחד בצעירים, בילדים. ה'מלמד' או האבא, מתגלגל אתו שנה ועוד שנה, והילד מתקדם רק מעט. והם כאובים על מתיחת זמן לריק למען הילד, ומתאוננים: ריבוננו של עולם, מה הסיבה שאפילו שאנחנו מוציאים למענו כל כך הרבה כספים, אין כמעט התקדמות?!

כי הדרך להתקדמות אמיתית היא, לשבת עם הילד בסבלנות, לא עשרה קטעים של גמרא, אלא קטע אחד קטן בודד, עוד פעם ועוד פעם, ועוד, מתחילה ממש, עד שהוא מבין באמת עד התכלית, עד שנהיה לו אור בעיניים! אור!

ואת האור בעיניים אתה רואה כאשר הוא מחייך. בשעה שקטע הגמרא בהיר לו בתכלית. אתה רואה אצלו את החיוך של ההבנה המאירה. כך ורק כך מתקדמים! ואם לא, מדשדשים במקום עשר שנים!

יום אחד בסתם יום של חול, אראה פתאום את הבן שלי ניגש לארון הספרים ולוקח את הגמרא ומעיין במשהו שפתאום חשב עליו...

לכל אחד יש חלומות ומאויים מעומק הלב, שבו הוא חולם שיום אחד הם יתגשמו כמובן שכולנו חולמים ורוצים חיים טובים ארוכים, בריאות, נחת ופרנסה טובה אבל יש את הדברים המיוחדים...

לי יש חלום מיוחד ומתפלל שזה יתגשם והנה בחלומי שמתגשם:
יום אחד בסתם יום של חול, אראה פתאום את הבן שלי ניגש לארון הספרים ולוקח את הגמרא ומעיין במשהו שפתאום חשב עליו...

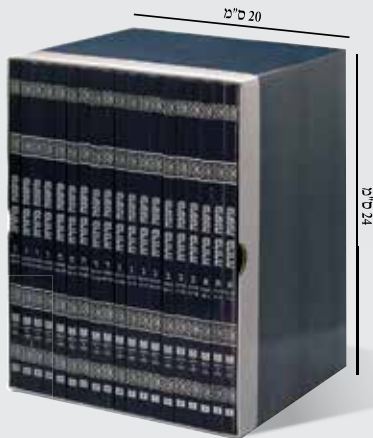
**למה אני חולם על זה? כי ביום שחלומי יתגשם, אני אדע שהגמרא הקדושה נמצאת במחשבות לבו, אני אדע אז שיש לו 'גישמאק' ומתיקות התורה, ויש לו אחיזה בעומק הנפש עם תורתנו הקדושה..
כן זה החלום שלי... ואני מתפלל על זה...**

אם גם לכם יש חלום שלבנכם יהיה 'גישמאק' בלימוד ויזכה למתיקות התורה, ארגון 'אחינו' זרוע החיזוק של 'דרשו' מזמין אתכם ליצור קשר ולקבל כלים ראשונים, וכך גם בנכם יזכה ל'גישמאק' ומתיקות התורה

התקשרו למוקד גישמאק 073-789-2310

המוקד פתוח כל ערב בין 7.30-10.30

המבצע הגדול

* כריכה רכה, פורמט רגיל, 19 חוברות

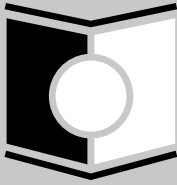
* כריכה רכה, פורמט כיס, 38 חוברות

3
תרום 24
למשך 15
סך כל התרומה
וקבל
סט 'משנה
'ו' חלקים כ
ספר 'ה
על המ

2
תרום 20 ₪ לחודש
למשך 12 חודשים
סך כל התרומה 240 ₪
וקבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
כריכה רכה בפורמט גדול
ספר 'המפתח'
על המשנ"ב

1
תרום 18 ₪ לחודש
למשך 12 חודשים
סך כל התרומה 216 ₪
וקבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
כריכה רכה בפורמט קטן
ספר 'המפתח'
על המשנ"ב

להשתתפות: כנסו לעמדות נדרים פלוס נ

Dirshu
 דרשו ד' ועוזו
 קרן עולמית לחיזוק
 ועידוד לימוד התורה

לתחילת זמן אלול

אנו שמחים להודיע כי מבצע המתנות הגדול של 'דרשו' ו'אחינו' חוזר לרגל תחילת זמן אלול. תורמים לפעילות הקירוב והחיזוק של 'אחינו' וזוכים במתנות מ'דרשו'

5

תרום 26 ₪ לחודש
 למשך 16 חודשים
 סך כל התרומה 416 ₪
וקבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
 ו' חלקים כריכה קשה
ספר 'המפתח' על המשנ"ב
סט 'חפץ חיים' דרשו
 4 כרכים, מהדורת כיס, כריכה רכה
 עם הביאורים ומוספים בהוצאת 'דרשו'
ספר 'מועד לדוד'
 על ענייני ימים נוראים

4

תרום 25 ₪ לחודש
 למשך 15 חודשים
 סך כל התרומה 375 ₪
וקבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
 ו' חלקים כריכה קשה
סט 'חפץ חיים'
 4 כרכים, מהדורת כיס, כריכה רכה
 עם הביאורים ומוספים
 בהוצאת 'דרשו'

3

תרום 30 ₪ לחודש
 למשך 12 חודשים
 סך כל התרומה 360 ₪
וקבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
 ו' חלקים כריכה קשה
סט 'המפתח'
 על המשנ"ב

נופס 'דרשו' או במוקד 'דרשו' 02-5609000

כשהיו מספרים ל'סטייפלער' על בחור שהוא בעל מידות טובות, הוא היה שואל: "האם בכך שהוא הסתדר עם הסטנדר - יש כדי להעיד על המידות הטובות שלו? האם הסטנדר פעם ביקש ממנו להוריד את הזבל או לעזור בבית? האם הוא פעם היה צריך לומר לסטנדר מילה טובה? מידות טובות נבחנות ביחס לאנשים - ולא ביחס לסטנדרים!"...

הגאון רבי שלמה קניבסקי שליט"א ראש ישיבות 'קרית מלך' תפארת ציון, על בעלי המידות טובות

"כִּי תַעֲשֶׂה הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר בְּעֵינֵי ד'" (דברים י"ב, כ"ה)

יכבד אותו וישתתף בשמחתו. רבי אברהם ניסה להתחמק. הוא הסביר כי הטילטולים קשים עליו בשל גילו המבוגר, וכי זמנו יקר ביותר. אולם אותו יהודי, לא הרפה: הוא הפציר והתחנן, ביקש שוב ושוב, ואף הבהיר כי מבלעדי השתתפותו של רבי אברהם - שמחתו לא תהיה שמחה. כך, בסופו של דבר, נתן רבי אברהם את הסכמתו להשתתף בשמחה, והיהודי השאיר הזמנה בה נקוב התאריך ומקום האירוע - והלך. רבי אברהם היה משוכנע, כי היהודי ידאג לו להסעה לשמחה. אולם יום החתונה התקרר ובא, והיהודי נעלם... אין קול ואין עונה... ובכן, מה עושים? לרבי אברהם לא היה כל ספק: הוא הלא אמר שישתתף בשמחה, ועליו לשמור על מוצא פיו! כך, ביום המיועד הוא הודיע לרבנית כי עליהם לצאת לנסיעה, וכשעתיים לפני השעה היעודה - יצאו הוא והרבנית לדרכם אל מקום האירוע. לא קלה היתה הדרך. מדובר היה בנסיעה בת שעה ויותר ברכבת - הגדושה בשעות אלו בארצי פרחי, אינשי דלא מעלי, ולאחר מכן - עוד נסיעה של כמחצית השעה במונית. אולם רבי אברהם לא נרתע... הוא אמנם לא הבטיח מפורשות, אבל אמירה - כמוה כהבטחה מכלל... וכך, בשעה היעודה - התייצבו הרב והרבנית בפתחו של האולם.

הסיפור הינו אודות הגאון הצדיק רבי אברהם יפה'ן זצ"ל, חתנו וממשיך דרכו של הסבא מנובהרדוק. את הסיפור שמעתי בעצמי מרבי שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל, ששמע אותו מבעל המעשה בכבודו ובעצמו. וכך הוא סיפר:

באחרית ימיו, התגורר רבי אברהם יפה'ן בארצות הברית. כאשר נכדתו באה בברית הנישואין, הוזמנו כל גדולי ישראל לשמחת החתונה, וכמובן גם נענו להזמנה. היו שם בוודאי רבי יעקב קמיניצקי, רבי משה פיינשטיין, רבי אהרן קוטלר זצ"ל, ועוד גדולי תורה רבים ממאורי עולם התורה.

מטבע הדברים, חלוקת ה'כיבודים' בחתונה - היתה משימה כלל לא פשוטה: גדולי ישראל רבים כל כך, ושבע ברכות בלבד? זה הלא ממש מעט! אין ספק, שמחשבה רבה הוקדשה לנושא, בכדי שלא לפגוע בכבודו של איש חלילה, ובכדי להעניק לכל אחד את הכבוד הראוי לו.

ובכל זאת, למרבה ההפתעה, באחת הברכות כובד יהודי פשוט, בלתי מוכר, אשר אולי הוגדר כ'רב' על פי אמות המידה שהיו מקובלות באמריקה של אותם הימים, אולם בוודאי לא נמנה על השורה הראשונה של גדולי ישראל שהשתתפו בשמחה... אף אחד לא הכיר את אותו 'רב', שמו לא היה מפורסם, אולם לא היה מקום לטעות: הכבוד ניתן לו, והוא הוזמן לברך את אחת הברכות תחת החופה!

כמובן, איש לא שאל שאלות. כולם הבינו שאם רבי אברהם החליט לכבד את אותו יהודי בברכה - כנראה שחשבונות עמוקים עמדו מאחורי החלטתו זו. ובכל זאת, היה הדבר לפלא בעיני רבים מהנוכחים: הייתכן???

הסוד הנפלא, המענה לפליאתם של משתתפי החתונה - סיפרה הרבנית, בתו של הסבא מנובהרדוק, את המעשה הבא:

שנים רבות לפני פטירתו, הגיע אל רבי אברהם יהודי אשר נמנה על תלמידיו בצעירותו, עוד בטרם הגיע לאמריקה. יהודי זה סיפר, כי עומד הוא לחתן את בתו, וביקש בכל לשון של בקשה כי רבי אברהם

אדם מוסרי, יתייחס אל כל אדם באשר הוא, כאילו הינו נעלה ונכבד ממנו. אל העבירות שלו עצמו - הוא יתייחס כאילו הן העבירות הגדולות ביותר, ואילו אל המעלות של הזולת - כאילו הן המעלות הנעלות ביותר

מידות טובות נבחנות ביחס לאנשים - ולא ביחס לסטנדרים!".
ובכן, זוהי דוגמה של 'יעד' אליו אמור להביא אותנו לימוד המוסר.
'אדם מוסרי' - הינו אדם שבכל מקום אליו הוא הולך, ובכל סיטואציה
בה הוא נמצא - נוהג כאדם מוסרי.

מספרים על ר' איצ'לה בלאזר מפטרבורג זצ"ל, מחבר ספר 'פרי
יצחק' ומגדולי תלמידיו של רבי ישראל סלנטר זצ"ל, שכאשר היה
מדבר עם אדם כלשהו, ולו יאה זה האדם הפשוט שבפשוטים, היה
מקפיד לבקש ממנו בסיומה של השיחה סליחה ומחילה אם חלילה
פגע בו... אולי הלה ציפה ליותר תשומת לב? אולי ציפה למילים
מכובדות יותר? ר' איצ'לה הבין, שכאשר באים במגע עם הבריות
- ניתן חלילה לפגוע במישהו, ומשום כך, היה מקפיד לבקש סליחה
אם חלילה נכשל בשגגה...

כמובן, זו אינה דרגה שמתאימה בעבורנו. אם מישהו מאיתנו
יבקש סליחה מחבירו בכל פעם שישוחח איתו, הוא עלול להיתפס
כתמימהוני. אולם הרעיון ברור: התכלית שלנו הינה להיות **אנשים
מוסריים**, והמשמעות היא: אנשים שנוהגים כפי שהקדוש ברוך הוא
מצפה מהם שינהגו!

אדם מוסרי, יתייחס אל כל אדם באשר הוא, כאילו הינו נעלה ונכבד
ממנו. אל העבירות שלו עצמו - הוא יתייחס כאילו הן העבירות
הגדולות ביותר, ואילו אל המעלות של הזולת - כאילו הן המעלות
הנעלות ביותר. הוא יהיה עניו ושפל ברוך, וממילא - יתייחס לכל
אדם בכבוד, בהערכה, ומתוך זהירות מופלגת בכבודו.

(מתוך הספר 'נפשי תמדה' קטעים נבחרים מתוך ועדים שנמסרו)

בעל השמחה, קידם את פניו של רבי אברהם בשמחה רבה, הוא חזר
שוב ושוב כי נוכחותו היא זו שמעניקה לו את השמחה השלימה
ביום הגדול, אולם בכך הסתכמה הכרת תודתו... לא זו בלבד שהוא
לא טרח להתנצל על שלא דאג לרבו לתחבורה הולמת, לא זו בלבד
שהוא לא הציג הסעה בדרך חזור, אלא שהוא אף הגדיל לעשות:

אפילו בברכה תחת החופה הוא לא כיבד את רבו הגדול!!!
הרבנית, כמובן, נפגעה עד עמקי נשמתה. הייתכן? אולם רבי אברהם
לא אמר מאומה... הוא שמח עם תלמידו, כיבד אותו בנוכחותו, בירך
בברכת מזל טוב, וחזר אל ביתו באותה הדרך בה הגיע: נסיעה של
מחצית השעה במונית, ולאחר מכן שעה ויותר ברכבת...

דא עקא, שרבי אברהם היה מוטרד ממה שהו אחר... הוא הרגיש,
בדקות נפשו, כי במקום כלשהו בעומק הלב, יש לו קפיידא על אותו
יהודי... הוא לא כעס, הוא לא נפגע, אבל משהו שבמשהו, בכל זאת
כנראה נגע בו... ובכן, מה עושים? כיצד ממגרים מן הלב את אותו
שמץ של קפיידא? כיצד מוודאים כי הלב יישאר צח ונקי, מבלי לתת
בו מדרס רגל אפילו לנימה דקה מן הדקה של 'עלבון' או 'כעס'?

לרבי אברהם היה פתרון: הוא החליט לכבד את אותו יהודי בברכה
תחת החופה, בשמחת נישואיה של נכדתו!!! כן... יהודי זה, הינו
אותו 'רב' נעלם, אשר כובד בברכה בחתונתה של הנכדה... נורא
נוראות!!!

כשהיו מגיעים אל ה'סטייפלער'

כשהיו מגיעים אל ה'סטייפלער' ומתייעצים איתו אודות הנקודות
בהן יש להתמקד בבירורים לקראת שידוכים, הוא היה עומד על
שלשה נושאים מרכזיים: ראשית - האם הבחור ירא שמים. שנית -
האם יש לו שכל ישר. ואילו הנקודה השלישית - האם יש לו מידות
טובות.

בכל הנוגע לשני הנושאים הראשונים, הרי שאין כל קושי לברר
אודותיהם. את יראת השמים של הבחור ניתן לבחון על פי תפילותיו,
על פי דקדוק המצוות שלו, וכן הלאה. גם אודות השכל הישר שלו
ניתן לברר בקלות אצל אנשים שלמדו איתו.

אולם בנוגע לנושא השלישי, הרי שהבירור מורכב יותר, משום שעל
מידותיו הטובות של בחור - קשה לעמוד בבית המדרש... לשם כך
יש לבחון את התנהגותו בחדרי חדרים: בבית, עם חברי החדר, וכן
הלאה, והפרטים הללו - פחות גלויים לעין...

כשהיו מספרים ל'סטייפלער' על בחור שהוא בעל מידות טובות, הוא
היה שואל: "מה הכוונה 'מידות טובות'? האם בכך שהוא הסתדר עם
הסטנדר - יש כדי להעיד על המידות הטובות שלו? האם הסטנדר
פעם ביקש ממנו להוריד את הזבל או לעזור בבית? האם הוא מצא
את הסטנדר ביום מן הימים במצב רוח מדוכדך? האם הוא פעם היה
צריך לומר לסטנדר מילה טובה? לחיות עם הסטנדר - זו לא בעיה!

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

בכל יום

בכל מקום

מתפללים עליך מדי"ח אלול ועד יום כיפור

בכל מקום ומקום יזכירו בכל יום ויום כל שם ושם
באופן אישי, בפרטות ובמתינות עם בקשתו הפרטית

47 - 47 - 39 -)

**רשכבה"ג מרן זצ"ל מברך את מטבעות השמירה
שנתן לתורמי קופת העיר**

מטבעות השמירה האחרונות

**שנתברכו וניתנו במיוחד מרשכבה"ג מרן
הגר"ח קנייבסקי זצ"ל עבור תורמי קופת העיר
הנוטלים על עצמם עול משפחה נזקקת לחודש אחד**

החלוקה תתקיים ביום ו' ער"ח אלול לתורמים בלבד.

לנשים:
מדידה של בתו
הרבנית קולדצקי
תליט"א

לגברים:
בבית מרן זיע"א ברח' רשב"ם
23 בני ברק, מידיו של בנו חביבו
מרן הגרי"ש קנייבסקי שליט"א

1800

ר' שלום מבין מיד בהבנתו החריפה שמהו מסתתר כאן. רבי אליהו לא אמר 'כמדומני שהוא שכח', הוא אמר בוודאות שהוא יודע שהתהילים לא נאמרו, והדבר עורר את סקרנותו: וכי מנין לו לרבי אליהו שהילדים לא אמרו תהלים, וכי יש לו איזה נציג בת"ת שמעדכן אותו אם אמרו או לא? "רבי מנין לכם שהוא שכח?"

בפרדס האמונה של הגה"צ רבי שלום שבדרון והגה"צ רבי אליהו דושניצר זצוק"ל

מאת: הרב שמעון טיקוצקי

"כִּי תַעֲשֶׂה הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר בְּעֵינֵי ד'" (דברים י"ב, כ"ה)

כבישיה של תל אביב כבר סאנו באותה שעת בוקר, לפני כתשעים שנה. רכבים מיושנים שכיום תמצאו רק במוזיאוני אספנות נעו ברחובות אלנבי ויהודה הלוי. ליד תחנת האוטובוס לכיוון ירושלים, ניצב אברך צעיר העונה לשם רבי שלום שבדרון, מי שלימים יתפרסם כמגיד מישרים ומגדולי בעלי המוסר.

לפתע קולטות עיניו מרחוק דמות הדורת צורה, יהודי מבוגר צחור זקן פוסע לעברו. "המשגיח!", הוא קורא בהשתאות, זהו מורו ורבו הגה"צ רבי אליהו דושניצר זצוק"ל, מי שהיה המשגיח שלו לפני כמה שנים, עת למד כבחור צעיר בישיבת 'לומז'א' המפורסמת בפתח תקווה.

"שלום עליכם רבי ומורי", נרעש רבי שלום ומקבל את פני רבו, ורבי אליהו משיב לו בחיוך של רב הפוגש את תלמידו משכבר הימים. "ר' שלום" פונה אליו המשגיח, "כמדומני שאתם 'קיבלתם קצת תועלת ממני', האם אוכל לבקש מכם טובה?"

"מה השאלה רבי?", מזדעק רבי שלום, שמכיר היטב את עדינותו וענוותנותו של רבו, "מוכן אני לעשות כל מה שביכולתי למען מורי ורבי".

"אתם בוודאי יודעים על עניין הפרדס שגורם לי צער כבר כמה שנים", פותח רבי אליהו ורבי שלום מהנהן בראשו, ודאי, ודאי, מי מבחורי ישיבת לומז'א באותם ימים לא הכיר את סיפורו של 'הפרדס'!?"

גדול בשוק התפוזים שאז היה אחד מענפי הייצוא הגדולים בארץ ישראל. מחירי התפוזים צנחו דרסטית. הפירות לא כיסו את ההשקעה והפרדס החל לצבור חובות רבים. רבי אליהו החל לתור אחר קונה הגון שיפטור אותו מעול החזקת הפרדס, אלא שלא היו קופצים רבים על הסחורה.

"תגידו עליי תהלים שאצליח למכור את הפרדס במהירות", ביקש רבי אליהו ממקורביו וגילה להם מדוע הוא כה מוטרד וחרד מהעניין: "אין האדם יודע עתו, חוששני שלא אסתלק מן העולם ואותיר אחריי חובות... אי לכך חובה עליי למכור את הפרדס בהקדם, ולשלם מכספי המכירה את כל החובות ויפה שעה אחת קודם".

בישיבת לומז'א, בה כיהן רבי אליהו, החלו לומר לאחר התפילה פרק תהלים להצלחתו של המשגיח, הימים נוקפים ועדיין אף קונה לא צץ באופק.

באחד הימים הופיע בישיבת לומז'א, ר' זליג, אחד מבוגרי הישיבה, אברך צעיר שלא מכבר הקים את ביתו והפך ל'מתווך' לפרנסתו. הוא נקש ביראת כבוד בדלתו של רבי אליהו: "רבי, נראה לי שמצאתי 'קונה' לפרדסכם", קרא בנשימה עצורה, רבי אליהו הרים את עינו והמתווך המשיך:

"לפני כמה ימים פגשתי בירושלים יהודי אמריקאי, שמחפש לקנות פרדס בארץ ישראל, ויש באמתחתו כדי לשלם. הצעתי לו את

פרדס היה לו להגה"צ רבי אליהו דושניצר, פרדס תפוזים באדמות 'עיר שלום' - כפר קטן שהיה אז סמוך ל'תל אביב' (בנו של רבי אליהו, רבי אשר, קיבל את הפרדס בעת נישואיו כנדוניה ועם מעברו להתגורר בארצות הברית, העביר את הבעלות על הפרדס לידי אביו). אבל מי שחושב שהיה זה מכרה (תפוחי) זהב, טעות גדולה בידו.

זמן קצר לאחר שקיבל רבי אליהו את הפרדס לידי, אירע משבר

אבל רבי אליהו לא מחייך. "אתה לא אדם בריא?", הוא קורא בכובד ראש, "שה' ישלח לך רפואה שלימה במהרה, שתהיה בריא, אבל אני את הפרדס כבר לא אוכל למכור לך בשום פנים ואופן".

"למה?", פוצה האיש את פיו כמעט לראשונה, מרים גבות מופתעות, "מה הבעיה?"

"הרי אמרתי לכם קודם, שאם לא תפקחו בעצמכם על הפועלים בפרדס הריכם בגדר 'מאבד את מעותי'. אדם במצבכם בוודאי לא יוכל להגיע 'לרדת לשטח' לעתים קרובות, ובכן אני לא יכול למכור את הפרדס לאדם שכמעט בוודאות עומד להפסיד את כספו בעסקה זו".

"אבל רבי אני רוצה לקנות את הפרדס!" חשף האיש לראשונה את כוונתו, "לא איכפת לי מכל החסרונות שמניתי, מה איכפת לכם מה מצבי הבריאותי, אני רוצה לקנות!"

"האם בגלל שאתה לא יודע שאסור לך לקנות את הפרדס, זה מתיר לי למכור לך אותו?" משיב רבי אליהו בתרועה ניצחת, כשחיוך מרפרף על פניו הצרובות בשמש. "ניהול פרדס אינו עסק לבעלי לב חלש, אני יודע זאת מניסיון, ובאמרו זאת לחץ את ידי האיש לשלום ונפרד ממנו בברכה לרפואה שלימה במהרה. והפרדס שב בחזרה לרשימת ה'למכירה' לעוד כמה שנים טובות.

וכאן חוזרים אנו לתחילת הסיפור.

חלפו עוד כמה שנים, באחד הימים פוגש רבי אליהו את תלמידו רבי שלום שבדרון בתחנת אוטובוס בתל אביב, הוא מזכיר לו את עניין הפרדס שטרם נמכר עד היום הזה, ופונה אליו בבקשה מיוחדת: "לאחרונה פגשתי את אחד מבוגרי ישיבתנו 'לומז'א', אברך יקר שפתח תלמוד תורה בירושלים, כיון שגם הוא קיבל קצת תועלת מאתנו (כלשונו הענוותנית של רבי אליהו) הרשיתי לעצמי לבקש ממנו לומר עם 'לדי הת'ת, פעם או פעמיים בשבוע, פרק תהלים להצלחת מכירת הפרדס.

"כמובן שהבהרתי לו שלא יעשה זאת על חשבון שעות הלימוד חלילה, אלא רק בשעה בה מסתיימים הלימודים, רגע לפני שהילדים יוצאים לבתיהם. אבל... (כאן עצר רבי אליהו וניכר היה שהוא חוכך במחשבתו, איך לומר את המשפט הבא, בלי שיהיה בו חשש של אבק לשון הרע) אתם הרי יודעים שאותו מנהל ת"ת טרוד במצוות, ומרוב טרדותיו שכח לומר תהלים עם הילדים".

ר' שלום ששומע את המילים האחרונות, מבין מיד בהבנתו החרפה שמשוהו מסתתר כאן. רבי אליהו לא אמר 'כמדומני שהוא שכח', הוא אמר בוודאות שהוא יודע שהתהלים לא נאמרו, והדבר עורר את סקרנותו: וכי מנין לו לרבי אליהו שהילדים לא אמרו תהלים, וכי יש לו איזה נציג בת"ת שמעדכן אותו אם אמרו או לא?

"רבי מנין לכם שהוא שכח?"

"כי אני עדיין לא מכרתי את הפרדס!", משיב רבי אליהו מיניה וביה. רבי שלום בשמעו זאת אינו יכול שלא להזדעק בהתלהבות, לנוכח האמונה המופלאה שראה ברגע זה אצל מורו ורבו. הוא נפרד מרבו

הפרדס שלכם והוא דווקא התלהב מאוד לשמע ההצעה, זה בדיוק מה שהוא מחפש, הוא מעוניין לבוא לראות את הנכס בהקדם".

תוך כמה ימים הצליח ר' זליג להפגיש את המשגיח רבי אליהו יחד עם הקונה הפוטנציאלי בירושלים. שלושתם עלו בצוותא על אוטובוס הנוסע לתל אביב. לאחד שהתיישבו בכיסאות האוטובוס, פונה רבי אליהו אל היהודי האמריקאי ואומר לו בכובד ראש: "כתוב בתורה 'ולא תונו איש את עמיתו', אם כך עליי לגלות לכם את כל החסרונות והפגמים בפרדס, שתדעו בדיוק מה אתם קונים".

המילים האחרונות הפילו את ליבו של ר' זליג, המתווך. בימים האחרונים הוא כמעט לא ישן, עמל מבוקר עד ערב לתאם את הנסיעה של המשגיח והלקוח האמריקאי, עשה הכול כדי להגיע לרגע הזה, להפגיש את המוכר עם הקונה, בידעו כמה דחוף לרבו המשגיח למכור את הפרדס. וכעת בא המשגיח בכבודו ובעצמו ועומד להוריד, כמו פיו, את כל העסקה לטמיון.

עוד לפני שהתחיל המשא ומתן. עוד בטרם ביקר הלקוח בפרדס. "יש עץ אחד בפרדס שמכת תולעים קשה דבקה בגועו", ממשיך רבי אליהו ומונה את 'שבחי ומעלות' הפרדס, עץ אחר עץ, ואילו אחד העצים הפסיק לאחרונה משום מה לתת את פירותיו".

תוך כדי שיחה פונה רבי אליהו אל הקונה: "אתה יודע, כתוב בגמרא 'הרוצה לאבד מעותיו ישכור פועלים ואל יישב עמהם', זה נאמר לגבי כל פועלים, על אחת כמה וכמה כשמדובר בפרדס תפוזים, שמצריך מעקב הדוק לאורך כל השנה, אחר כל עץ, כך שבנוסף לכל החסרונות שמניתי לכם אתם עלולים לאבד את כל כספכם אם לא תשבו ותפקחו בעצמכם, בשבע עיניים, על העבודה בפרדס".

והאיש, איש העסקים משתאה ומחריש, לא אומר מילה. אי אפשר לקרוא מפניו הקפואות אם כל השבחים ששמע גורמים לו לסגת מהעסקה או לא. ר' זליג המתווך כבר מפנים סופית שהם נוסעים לריק, העסקה הזו כנראה לא תצא לפועל לעולם. אחרי נסיעה ממושכת סוף סוף הגיע האוטובוס לתל אביב, וכאן עוברים שלושתם לאוטובוס הנוסע ל'עיר שלום'.

ריח עמוק של פריחת הדורים נשב בין העצים, שמש ארצישראלית קפחה על הפרדס וכמו העמיקה את גונם של התפוזים לכתום לוהט. בין העצים פוסעים שלושה אנשים, רבי אליהו דושניצר, הלקוח והמתווך. "הנה זה בדיוק העץ שדיברתי עליו מקודם, העץ הנגוע בתולעים" מתכופף רבי אליהו למרגלות אחד הגזעים, "וזה העץ שחדל לתת פירות לאחרונה".

הלקוח מתהלך בפנים אטומות, שומע, מתעדכן, רושם לעצמו, אך לא מנפק מילה.

"אקסיוז מי - תסלחו לי", הוא ממלמל פתאום במבטא אמריקאי כבד, שולף מכיסו בקבוקון קטן ומטפטף לפיו כמה טיפות. "האי מאי - מה זה?" מתעניין במפתיע רבי אליהו, "אה, זה שום דבר", מחייך האיש ומסביר שלאחרונה חש בליבו, והרופא רשם לו את הטיפות האלו "כמה טיפות ביום והכול בעז'ה בסדר", חייך הלקוח.

בסוף יום הלימודים הראשון, אני מחלק לילדים ממתק ואומר להם שאת הממתק הזה אני מחלק כאות תודה לבורא העולם, שאני מודה לו מכל הלב על כך שהוא זיכה אותי בכאלו תלמידים מופלאים כמותם: "כבר יום שלם אני יושב אתכם, ואני רואה כמה זכיתי שיש לי השנה את התלמידים הכי מיוחדים והכי צדיקים..."

מאמר חובה לכל מלמד, לפני תחילת שנת הלימודים הבעל"ט

אליעזר (לייזר) רוט

בהתקרב שנת הלימודים החדשה הבאה עלינו לטובה, מתנגב ללבו של כל אחד חשש קל: איזו כיתה אני עומד לקבל השנה? הטובה היא אם... היש בה עץ אם אין?

אצל מלמדים צעירים בשנות ההוראה הראשונות, זה יותר משמעותי. יש לא רק חשש, אלא אפילו פחד של ממש. אולי הכיתה החדשה תהיה באמת כיתה מופרעת ובעייתית, ואני לא אצליח לשרוד את התפקיד עד סוף השנה?

לפני כשנה ביקשנו מהמחנך הרה"ג הרב עמרם בינעט להעניק כמה טיפים מניסיונו הרב בתחום, והוא ניאות לספק לנו עשר עצות שונות, שהתפרסמו בקובץ 'בית היין', היוצא מעת לעת על ידי 'דרשו' ומיועד כחומר העשרה ועיון להורים ומחנכים.

התגובות שהתקבלו לאחר פרסום המאמר היו נלהבות, כמה וכמה מלמדים העידו שהם טעמו וראו כי טוב. למעשה העצות נוסחו כשהן מכוונות לגבי היום הראשון של שנת הלימודים, אבל רובן יעילות ומועילות גם בשלבים מאוחרים יותר.

על כן אמרנו, לא נמנע טוב מבעליו. ואנו מפרסמים כאן את המאמר בשנית, כדי שיהיה לעיניהם של מחנכים רבים שבוודאי יוכלו להפיק ממנו תועלת מרובה, וגם ההורים שאינם עוסקים בחינוך תלמידים, יוכלו לקבל מכאן עצה והשראה, כיצד לנהל את המשמעת וסדר היום בבית.

מכאן ולהבא נביא את הציטוט מתוך מאמרו של הרב בינעט: האמת שבשדה החינוך אין כללים קבועים. כל איש חינוך ייתן לכם עצות אחרות וכללים אחרים. אבל בכל זאת, אתן כמה כללים שלמדתי מהניסיון שלי, וכל מלמד יעשה איתם מה שלבו חפץ, ייקח את מה שמתאים לו ויוותר על מה שפחות מתאים לו.

● לפני הכל: תפילה

זה כל כך פשוט שלא צריך לכתוב את זה, אבל זה כל כך יסודי שאי אפשר לדלג על זה. מלמד שרוצה להצליח בעבודתו חייב להתפלל על כך. בלי תפילה שום דבר לא מצליח בחיים. במיוחד כשמתחילים ללמד. כיתה חדשה, זה בדיוק הזמן לפתוח ספר תהילים ולומר לפחות כמה פרקים בלב נשבר, להתפלל מעומק הלב ולבקש סעד

ממרומים, וכל המרבה בתפילה הרי זה משובח.

● בלי אימים!

יש מלמדים רבים שמחזיקים בדעה שבימים הראשונים של שנת הלימודים צריך להלך אימים על התלמידים ולהכניס להם פחד בלב, שיישאר עד סוף השנה. צריך להיות מאוד זהירים עם זה, ואני באופן אישי בכלל בדעה הפוכה. נכון, צריך משמעת, אסור להיות חבר של הילדים לא בתחילת השנה ולא בהמשך, אבל כן מותר להיות רך איתם, להתחיל בעדינות ובשפה נעימה, לא חייבים להתחיל קשוח.

אני תמיד מתחיל את שנת הלימודים בשאלה מה שמו של כל ילד, מה הכינוי שלו, אני מספר להם קצת על עצמי, שואל אותם איפה הם היו בחופשה, מתעניין בשלומם, מחמיא לכיתה באופן קבוצתי, מה ששמעתי מהמלמד של השנה שעברה כמה שהם חברה'מנים או מוכשרים, או מאוחדים מאוד או אוהבים אתגרים, מצטיינים בתפילה, אוהבים לעשות שטייגען וכדו'.

● עמוד בדלת...

במקרה שמלמד מכיר את עצמו כאחד שהמשמעת שלו לא מאוד

וכפועל יוצא אתה מתעצבן ומעביר אותו. זה משדר לילדים לחץ וחוסר ביטחון. אם אתה מגיע למחרת ולפני התפילה נותן פקודה של החלפת מקומות, זה מתקבל כאקט חינוכי מחושב והגיוי, ולא כתגובה אוטומטית ובלתי רצונית לפעולה שהתלמידים עשו קודם לכן.

● להודות לקב"ה

בסוף יום הלימודים הראשון, אני מחלק לילדים ממתק, ואומר להם בפה מלא ובהרחבה גדולה שאת הממתק הזה אני מחלק כאות תודה והוקרה לבורא העולם, שאני מודה לו מכל הלב על כך שהוא זיכה אותי בכאלו תלמידים מופלאים כמותם: "כבר יום שלם אני יושב אתכם, ואני רואה כמה זכיתי שיש לי השנה את התלמידים הכי מיוחדים והכי צדיקים..."

ככה אתה מייצר אהבה בלב הילדים אליך, ככה אתה בונה קשר של רב ותלמידיו! ילד לומד פי כמה וכמה יותר טוב אצל רבי שהוא אוהב אותו, לעומת רבי שהוא חלילה לא ממש אוהב אותו בלשון המעטה...

● רכש פרטני

חוץ מהפעולות שאנחנו נוקטים לקנות את לב התלמידים ככיתה בשלמותה, חובה לייצר גם קשר אישי עם כל אחד מהתלמידים. אחת הדרכים הכי טובות לייצר כזה קשר היא על ידי מחמאות. אף ילד לא נעלב ממחמאה שהרבי נותן לו, וכל ילד זוכר את המחמאות הללו, צורב אותן בלבו, ומשתדל לעמוד בציפיות שהן משקפות. לכן, עוד ביום הראשון ללימודים, בסוף היום, לתפוס באופן פרטי ילד אחד, להחמיא לו על מעלה מסוימת שראית אצלו, לאחר מכן עוד ילד אחד או שניים. ככה כבר העברת שלושה ילדים 'לצד שלך', מחר תעביר עוד שניים או שלושה, ועד סוף השבוע כבר כל הכיתה תהיה בצד שלך, בעז"ה.

מומלץ מאוד להתחיל מהילדים הטובים והמשפיעים בכיתה, כי זה גם מעביר מסר לכל הכיתה שהילדים החזקים שקובעים את המדיניות הכיתתית, אוהבים את הרבי ומסורים אליו. התחלה מהכיוון ההפוך יכולה לגרום לזלזול בילדים שהם בצד של הרבי, ולאחר מכן גם כשתגיע לילדים היותר מובילים הם ידחו את ההתקרבות הזאת. לא שאי אפשר לתקן את הרושם, אבל עדיף להתחיל ברגל ימין עד כמה שהדבר אפשרי.

● בלי לחץ!

לא משנה מה עשית, אם נכשלת, אם טעית, אם התחלת ברגל שמאל, אסור להיכנס ללחץ והיסטריה. עבודת החינוך צריכה להתבצע מתוך רוגע. כשהילדים מרגישים אותות לחץ מכיוון המלמד, הם מתחילים לחגוג ולחפש את הסדקים באישיות הקשוחה. מלמד חייב להיות חזק, נחוש, הגון ו... רגוע, ובסייעתא דשמיא עם הרבה תפילות, אני מקווה שהכללים האלו אכן יביאו תועלת למלמדים שנחשפים אליהם.

חזקה, לא הייתי ממליץ להיכנס לכיתה ביום הראשון לפני שכל אחד מהילדים עומד במקום שלו, או יושב, תלוי בגיל ובמה שמקובל באותו תלמוד תורה.

אתה יכול פשוט לעמוד בדלת ולהמתין, בלי לחץ, בלי למהר לשום מקום. הילדים אולי יתעלמו, אולי יצחקו, אבל אחרי כמה דקות, אולי אפילו אחרי רבע שעה, הם בסוף יבינו את מה שמצופה מהם לעשות ואתה תיכנס לכיתה שקטה ורגועה, ותוכל להתחיל ברגל ימין.

● בוא נתחיל ממש...

השמירה על הזמנים היא אבן יסוד של החינוך. ילדים חייבים לדעת להיכנס בזמן לכיתה, אבל כדי שהם ילמדו את זה, הם חייבים לקבל דוגמה אישית מהמלמד. ולכן מלמד חייב להקפיד על הזמנים בלי שום פשרות. בוודאי בחצי הראשון של שנת הלימודים.

● עשר פעמים...

דע את האוהב! הילדים מנסים את המלמדים פעם אחר פעם. זה חוק טבע. הם בודקים גבולות ובוחרים את התגובות. מלמד חכם יודע להימנע מחיכוך מול הילדים בימים הראשונים, ומצד שני גם לא נותן להם לפרוץ גבולות או למתוח אותם. הגבולות חייבים להישמר, אבל גם האווירה הטובה. זה בהחלט אתגר לא פשוט, וכדאי מאוד להתפלל על כך באופן פרטני...

● יום של הקדמות

ביום הראשון לשנת הלימודים לא צריך ללמוד כלום, רק להקדים. לדוגמה: "השנה אנחנו נלמד מסכת סוכה, היא מורכבת מחמישה פרקים, אתם יודעים למה אנחנו צריכים לשבת בסוכה? איפה זה כתוב בתורה? הנה תראו, בסוכות תשבו... כי בסוכות הושבת... צריך לצאת מהבית לדירת עראי..."

אנחנו מרוויחים בהקדמות האלו שני דברים: קודם כל אנחנו מכניסים אותם לנושא, ומסייעים להם להצליח בלימודים. דבר שני, אנחנו בעצם מוציאים אותם מהאווירה של חופש ובין הזמנים, ומחדשים את הקשר שלהם עם תלמוד התורה. לנו זה לא נראה כזה מסובך, אבל אצל ילד בגיל עשר, שלושה שבועות זה פרק זמן ארוך מאוד. הוא כבר שכח איך נראה החיידר... תתחשב בו! תן לו זמן להתרגל, לשמוע הקדמות וסיפורים, מחר הוא כבר יגיע לחיידר עם פרצוף שונה לגמרי, זה כבר לא פרצוף של חופש, אלא אווירה רצינית של הגעה ללימודים.

● עזבו את הכיסאות

צריך לתת לילדים לבחור בעצמם את המקום המועדף עליהם בכיתה. שיישבו ליד מי שהם רוצים. לתת הזדמנות לרצון העצמי שלהם. אם אתה רואה אחרי כמה ימים שזה 'שידוך' לא מוצלח, אפשר להעביר ילד למקום אחר, אבל את העברת המקומות חייבים לעשות ברוגע, באופן יזום על ידך, לא בגלל שהילד דיבר עם החבר

ברטט וחרדה ובשמחה עצומה עד כדי עלפון, הוא מקבל לידו את הצ'ק של הפרס הגדול, הוא יוצא במהירות ממשרדי מפעל הפיס וממהר למכונתו, אלא שבדיוק מגיע מולו אדם אחד וסתם ככה בלי קשר עושה לו תנועה של 'קוקו' עם הזרת על המצה ומוציא לו לשון, מה אתם חושבים שהוא הגיב?

אשר יעשה אותם האדם 'וחי בהם'!!!

הרב בנימין בירנצוויג

"את הברכה אשר תשמעו... והקללה אם לא תשמעו" (דברים י"א, כז-כח)

טעות מושרשת היא בעיני בני אדם, כי חיי ברכה אלו חיים של עושר שפע ותענוגות, ואילו חיי קללה אלו חיי דוחק ועוני. טעות היא, מאיר לנו מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצוק"ל בספרו 'דרש משה', התורה בפרשה זו באה ללמדנו מה הם חיי ברכה ומה הם חיי קללה -

"את הברכה - אשר תשמעו", מתי יש לאדם ברכה בחייו? אם הוא שומע לקול ה', עצם קבלתו לשמוע בקול ה' ולחיות חיים של רוחניות, זה עצמו כבר ברכה עוד לפני שיגיעו אליו הברכות והטובות, אף אם חי הוא בחייו הגשמיים חיי עניות ודחק.

"והקללה - אם לא תשמעו", מתי חייו של האדם הם קללה ולא רואה סיפוק ועושר בחייו? זה כשאדם חי ללא עול רוחני אלא חיי חיי הפקר ופריקת עול, זה עצמו שהחליט לחיות חיים בלא לשמוע לקול ה' וללכת בדרכיו, זה עצמו קללה עוד לפני שיגיעו אליו העונשים והייסורים.

יסוד זה אינו צריך לשום הוכחה, כל בר דעת רואה את חיי ההוללות הריקים מכל אושר ושמחה סיפוק ורוגע אצל אלו שאינם חיים חיי תורה ומצוות אלא חיי פורקן והוללות, למול החיים המאושרים והשמחים הרגועים ומלאי הסיפוק והתכלית, של אלו שבחרו לחיות חיים רוחניים וללכת בדרכי ה' ומצוותיו.

הם רצים ואנו רצים.... וכולם רואים את העיצבון וחוסר התכלית בחיים של אלו שבחרו 'באם לא תשמעו', ואת השמחה, הסיפוק והאושר מנת חלקם של אלו שבחרו ב"אם תשמעו" אלו ההולכים בדרך התורה והמצוות.

וכו', אבל אזניו אטמו משמוע, במר יאושו החליט לקחתו איתו למרן החזו"א, אולי דמותו הקדושה תשפיע על בנו לחזור לדרך התורה. הם הגיעו לביתו הדל והפשוט של מרן החזו"א במושבה הקטנה בני ברק, וכשהם נכנסו לבית הדל, הבן הרגיש ומיד אמר לאביו 'הנה צדקתי, בשביל חיי תורה צריך חיי דלות ועניות', אפילו גדול הדור החזו"א צריך לחיות בכזו דלות ופשטות.... הם חיכו לתורם, כשהבן מרגיש יותר ויותר 'הנה צדקתי' ורומז לאביו שחבל על הזמן... ואז הם נכנסו לחדרו הקדוש של מרן החזו"א, ודמותו הטהורה רבת ההוד והאצילות, נצבה בפניהם. שפך אביו של הבחור בפני מרן החזו"א את התלבטותיו של בנו, הביט מרן החזו"א במבט רחמימאי ואבהי בפניו העצבות של הבן, ואז אמר לו מרן החזו"א: "אתה רואה את החדר הזה, איזו פשטות, כסא שולחן ומיטה פשוטה מעץ, והרבה ספרים, כן, דע לך זה כאן מה שאתה רואה בעיניך", ואז הצביע החזו"א על ליבו, ואמר: "אבל כאן בלב שלי פנימה החדרים של הלב מלאים רכוש שאינו נמדד במספרים, אושר ועושר עצום ורב, אושר וסיפוק שאי אפשר לקחתם ממני, שממלאים את רוח ליבי כל הזמן, והם איתי תמיד ולעולם!".

כמובן שדבריו הנוקבים והחודרים כליות ולב של מרן החזו"א, חדרו

מסופר על אחד שהגיע עם בנו הבחור שלא מצא את סיפוקו בלימוד התורה, והיה מרבה להתלונן על הדלות והעניות של לומדי התורה, וכל הזמן פזל למעיינות אחרים ששם היה נראה לו שיש שפע של עונג ותענוגות.

אביו ניסה לדבר על ליבו כמה חיי התענוגות של ההם לא חיים וכו'

את דלות מחשבותיו של הבחור הנבון, והדליקו אור פנימי בלבו שהלך והתחזק, והחזירו למוטב.

אמר לו מרן החזו"א: "אתה רואה את החדר הזה, איזו פשטות, כסא שולחן ומיטה פשוטה מעץ, והרבה ספרים, כן, דע לך זה כאן מה שאתה רואה בעיניך", ואז הצביע החזו"א על ליבו, ואמר...

נפשו מלאה ואין מקום לפגיעות וכו', אומר ר' חזקאל, על אחת כמה וכמה הלומד תורה שהיא טובה מאלפי זהב וכסף, כמה שלא ישווה בעיניו שום פרצוף או לשון שיזפיעו בפניו, זה הפשט "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם" כי כשיש תורה יש סיפוק, יש הנאה ואין מקום להתרגש מפרצופים ולשונות רעות, אוי כמה שלום מתרבה בעולם.

פלאי פלאים! החי חיים רוחניים, נפשו שבעה ומלאה, החיים מלאים משמעות, לעומת הריק והפוחז שמחפש כל היום משהוא שישאיר לו סיפוק בחיים ואין! ואז כל פרצוף ולשון מקפיצים ומרתיחים אתו.

לשליחת תגובות לכותב הטור הרה"ג רבי בנימין בירנצווייג, כתבו ל: 7622500@gmail.com

יש מבחן ברור שכל אחד יוכל לבדוק את עצמו באמיתות הדברים, את המבחן הזה גילה לנו מרן הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל. הוא רצה להדגיש לנו עד כמה גדול אושר הלומד תורה והחי חיים תורניים על פי התורה הקדושה, כמה חייו מאושרים ומלאים הנאה וסיפוק, עד כי כל הנאה אחרת גשמית לא תשווה בעיניו כלום, לעומת האחר שלא זכה לחיות חיים רוחניים על פי התורה והמצוות. וכך הוא תאר: כתוב בחז"ל "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם", ויש להבין מדוע הם מרבים שלום בעולם?

והוא תיאר סיפור מעניין על אחד שקנה כרטיס לוטו, והנה הודיעו לו שהוא זכה בפרס הגדול, הוא נסע למשרדי מפעל הפיס ברחוב הפטמן בתל אביב, הוא נכנס למשרד שם הגיש את הטופס הזוכה, וברטט וחרדה ובשמחה עצומה עד כדי עלפון, הוא מקבל לידו את הצ'ק של הפרס הגדול.

הוא יוצא במהירות ממשרדי מפעל הפיס וממהר למכוניתו, אלא שבדיוק מגיע מולו אדם אחד, וסתם ככה בלי קשר עושה לו תנועה של 'קוקו' עם הזרת על המצח ומוציא לו לשון, מה אתם חושבים שהוא הגיב, אדם רגיל שהיו עושים לו כזה דבר, אוי אוי איזה צעקות.... אוי אוי שלא נדע, מהומה משטרה פצועים מד"א.... אבל הזוכה המאושר שלנו ממשיך בדרכו כאילו לא קרה כלום, וההוא מתעצבן על חוסר התגובה ומנסה את מזלו עוד פעם והפעם עם לשון ארוכה ממש, שא"א להתעלם ממנה, נו ומה היתה תגובתו של הזוכה? - כאילו לא היה, אוויר! והמשיך הזוכה להגיע למכוניתו בדרך אל הבנק...

מה הפשט בזה, מסביר ר' יחזקאל? אלא שכשאתם זוכה ב-3 מיליון דולר, אז הוא כ"כ שמח ומלא סיפוק שפשוט לא מעניין אותו כלום

* תוכנית יומית מענייני דיומא בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורי משניות על מסכת שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורי משנה ברורה לפי סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

"אברך פגש את הגה"צ רבי ועלוול אידלמן זצ"ל בערב ראש השנה וניסה לדבר איתו על יום הדין, המגיע עוד כמה שעות. אמר לו רבי ועלוול זצ"ל בפליאה: "ראש השנה? הרי עכשו עוד אלול!!!"...

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א על 'הימים המאושרים'

ברור שלא. הרי אנחנו יודעים שהדבר החשוב ביותר בעבורנו, תכלית החיים שלנו, היא קרבת אלוקים. אולי ביום יום, כשאנחנו אצים רצים, אפילו סביב עסק התורה והמצוות המקיפות אותנו כל הזמן, אין לנו רגע לעצור ולהעמיד לעצמנו את התכלית שלנו. אבל אם נעצור לרגע נגלה את הדבר הפשוט הזה, שאנחנו רוצים להתקרב להקב"ה, להתחבר אליו באמת. לעסוק ב"מכתב לאלוקים" שלו ולקיים את מצוותיו-רצונותיו באמת, בלב שלם, ביראה ובאהבה.

ואז מגיע אלול, וגם אם אנחנו מתמהמהים, לא תמיד מתחברים מיד בהתחלה, הרי תמיד בסוף אנחנו מתקרבים, חושבים יותר לעומק, מתרחקים מכל מה שאבינו מלכנו לא רוצה ועסוקים בכל מה שהקב"ה רוצה וחפץ בו.

מלבד החרדה מיום הדין וההכנה למשפט, הרי עצם האלול, העשייה הברוכה, הלימוד הרצוף, התפילות הנרגשות, דקדוק ההלכה והחשש מכל נושא הפוגם ב'בין אדם למקום' ו'בין אדם לחבירו', מקדם אותנו למטרה האמיתית שלנו, להתקרב להשי"ת ולעשות את רצונו.

תארו לעצמכם יהודי נוסע ברחוב ומישהו עוצר אותו ומבקש טרמפ. הנהג עוצר והטרמפיסט שואל אותו: "אתה מגיע לרחוב רבי עקיבא?", משיב הנהג: "כן, תעלה, זה על הדרך שלי"... בדרך שואל הטרמפיסט: "אולי אתה מגיע לרחוב השלושה?". "בסדר, זה עוד דקה אחת ולרכב יש גלגלים, הוא יכול להסיע

בסעודת ליל 'שבת מברכים' בשנה שעברה, דיברנו קצת על אלול הקרב ובא, ובני הרב מרדכי שיחי' אמר שחוקקה בעצמותיו עובדה נפלאה, שרבו ראש ישיבת 'תורת חסד' באלעד הגר"מ בן שלמה שליט"א היה חוזר ומספר בימי אלול. וכך סיפר הגר"מ בן שלמה שליט"א: "אברך פגש את הגה"צ רבי ועלוול אידלמן זצ"ל בערב ראש השנה וניסה לדבר איתו על יום הדין, המגיע עוד כמה שעות. אמר לו רבי ועלוול זצ"ל בפליאה: "ראש השנה? הרי עכשו עוד אלול!!!"...

היינו: יש לנו עוד כמה שעות מתוקות ונפלאות של 'אלול'. עבודת ראש השנה עדיין לא הגיעה. אם כך, אפשר עדיין לנצל את השעות האחרונות לעבודת האלול...

התפעמתי מהסיפור הזה, שפותח לנו פתח חדש בעבודת האלול. כשאנו ניגשים השנה ליום הדין, אין צורך להכביר במילים ותיאורים על "מי יחיה ומי ימות". די עם נביט בים הטררגדיות שעברנו, ל"ע, ב'בין הזמנים' האחרון. "מי יעני ומי יעשר" בצורה הפשוטה ביותר. "מי ינוע ומי ינוח, מי ישקט ומי ישלו" מתערבבים ומתחברים לשאגה שכולנו נשמע גם השנה בימים הנוראים.

אבל לפני האלול כהכנה ליום הדין, כהכנה לראש השנה, יש את ה'אלול' עצמו. זמן עצום ונפלא, זמן מסוגל ומיוחד במינו, של "אני לדודי ודודי לי". קרבת אלוקים עצומה מאין כמותה.

ישנם אנשים ש'אלול' מכניס אותם לחרדות ופחדים, אימה ומתח. אנשים עם עצבים חלשים, ובפרט כאלו שלא הבינו באמת כמה נפלא הוא אלול, מייחלים להיכנס מתחת השמיכה ולישון עד מוצאי יום הכיפורים, אם רק יכלו. אך אם נשכיל להבין איזו מתנה מתוקה נתן לנו הקב"ה, ה'ידיד נפש אבן הרחמן' שלנו, לא רק שנרצה לברוח מאלול, אלא נחכה לו בכליון עינים בכל שנה ושנה.

אנחנו, לפחות רובינו, אנשים רגילים. כאלו שמאד רוצים שכל המשפחה שלנו תהיה בריאה ושלמה, שיהיה לנו מספיק כסף לכל מה שאנחנו צריכים, שיאהבו ויעריכו אותנו, בבית ובחוץ. שהחיים שלנו יהיו קלים ונחמדים ושכל דבר שנעשה נראה ברכה. יש לנו רשימת מאוויים גשמיים-חומריים. אנחנו רוצים שקט ושלווה, הרבה בריאות, סיפוק, כבוד אפילו. שיהיה לנו תמיד מצב רוח טוב ושיהיה לנו טוב בעולם.

אבל באמת, אם נתבונן פנימה עמוק עמוק בלבבינו: זה כל מה שאנו צריכים? בריאות ושקט, נחת ומצב רוח טוב, פרנסה, דירות מסודרות לילדים וקצת כבוד?

לשמוע ולחשמוע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

ביום מן הימים נחשף לשעון זהב יוקרתי העומד למכירה. הוא בירר על השעון, עמד על טיבו, נדירותו, ייחודיותו ואיכותו, וכששמע שמחירו עומד על 200,000 ש"ח - הבין כי מדובר במחיר מציאה עבור שעון שכזה, וביקש לרוכשו. החברה המוכרת התחייבה כי השעון יסופק תוך 3 חודשים...

השעון שהציל 2 בתים משריפה, והתאונה שנמנעה ברגע האחרון • 'צדקה תציל ממוות'

הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

"בגלל הדבר הזה יברכה" (דברים ט"ו, י')

כל יהודי שמתבונן לרגע אל עומק לבו, בוחן את מצבו ברגע של כנות אמיתית וטהורה, עלול להיכנס ללחץ. רק הוא יודע כמה אינו מושלם, כמה פעמים המידות שלו אינן כה נאות, כמה פעמים יראת השמים שלו אינה מספקת, כמה פעמים נכשל. כל אחד מאיתנו מצטער כשזה קורה, אבל בגילוי לב ניאלץ להודות שזה קורה, וכשמבינים ש'על כל אלה יביאך אלוקים למשפט', ושם למעלה התמונה ברורה ובהירה - זה לא נעים...

לכן, יהודים כה רבים מחפשים עצות ורעיונות, סגולות וכלים, כדי לשפר את דרכיהם בכל עת, לשוב בתשובה שלימה, להתעלות לרמה רוחנית נעלה יותר. לא תמיד זה קל, אבל תמיד אנחנו ממשיכים לנסות, מוסיפים לחתור לכיוון הנכון. אנו יודעים שהתמונה בה אנו נראים לבני האדם שסביבנו בדרך כלל - לא באמת מייצגת את מי שאנחנו, וברגע של אמת אנו מתכנסים לתוך עצמנו, ומחפשים מה נוכל לעשות כדי להשתפר ולשפר את המבט השמימי עלינו.

ולצד כל הפעולות הנחוצות הללו, מדהים לדעת שיש כלי נוסף, ייחודי במיוחד, מפתיע בכוחו, שובר שיאים בעוצמתו, שיש לו יכולת להשפיע בשמים, לשנות את המבט עלינו, להכריע את גורלנו, להרעיף עלינו שפע ולהוריק עלינו ברכה, בלי קשר למעשי ידינו. יש משהו שהוא ממש 'שוחד' - כלפי שמיא, כסף שמשחד את בית דין של מעלה, משנה את גורלנו לטובה...

הסכיתו ושמעו סיפור מדהים שמספרת הגמרא במסכת ברכות דף כ"ח: כאשר חלה רבן יוחנן בן זכאי, נכנסו תלמידיו לבקרו, וראו אותו בוכה. 'מדוע הרב בוכה?' התעניינו התלמידים בחשש, והרי רבם הוא כה צדיק, כה גאון, מושלם בתורה, במידות ביראת שמים. מה יש לו לבכות כשהוא מבין שתיכף יסתלק מהעולם? ממה הוא חושש בעלייתו לעולם שכולו טוב?!

השיב להם רבן יוחנן בן זכאי והבהיר שסיבת בכיו היא העובדה שהוא עומד לעלות לבית דין של מעלה, ושם זה עולם אחר - עולם האמת, עולם בלי חכמות. בעולם ההוא אין קיצורי דרך, אין אפשרות לשחד את השופט, אין כלים להגיע לפסק דין טוב אלא אם מגיע. משמע, כי בעולם הזה אותו הוא עומד לעזוב - יכול אדם לשחד את בוראו בממון, וזה מיטיב את גזר דינו, זה עשוי לשנות את גורלו מן הקצה

אל הקצה, זה יכול להציל אותו - ממש כך, לשוחד הזה יש כח עצום! ומהו אותו שוחד? כיצד יכול אדם לשלוח השמימה העברה בנקאית, ולשפר את גזר דינו? כיצד יכול אדם לרשום שיק, לגהץ כרטיס אשראי, ולשחד בכך את בית דין של מעלה? ובכן, מגלה המהרש"א שם, שכוונת רבן יוחנן היא לכח הצדקה. כשאדם בעולם הזה, שהוא עולם שיש בו השיבות לכסף, נוטל מכספו שלו ונותן לעני, מעניק מכספו ליהודי נזקק - באותו רגע הוא 'משחד' כלפי שמיא, הוא

שולח 'שוחד' לשמים, מיטיב את גזר דינו באמצעות תשלום כסף! כלומר, כשיהודי נזקק פונה אלינו, כשעני מבקש את עזרתנו, כשגבאי צדקה בא לקראתנו, ואנו נזעקים לעזרת אח הנתון בצרה, מסייעים ליהודי עני ומך - לא רק לאותו עני אנו מסייעים, לא רק לו אנו מעניקים מעט רווחה. פי כמה וכמה מזה אנו תורמים לעצמנו - כי אז אנו משמנים את המאזניים השמימיים ומטים אותם לטובתנו, אנו מבצעים פעולה גורלית מאוד לעתידנו, אנו יוצרים מציאות חדשה בשמים למעננו, אנו מפעילים צוות פרקליטים שמימי שמתחיל באותו רגע לעבוד בשירותנו!

כאשר יהודי נותן צדקה מתחוללת דרמה שמימית, מעטפה תפוחה עושה את דרכה לבית דין של מעלה, צונחת על שולחן הדיונים, וזועקת למעננו, מבקשת בשבילנו, פועלת עבורנו, פותחת לנו שערים, 'משחדת' את בורא עולם - כן, ממש כך, אלו דברים שולוא אמרם התנא רבן יוחנן מי יכול לאומרם, אך כך הוא אומר וגם קובע:

הוא וידא שהוא יכול לבטל את
עיסקת הרכישה, ובחר לבטלה
ולהציל את המשפחה, להעביר
לה את 200,000 השקלים שבידיו.
וכדי להשלים את המשימה,
בבחינת 'מצוה גוררת מצוה',
גייס הנגיד גם את אחיו, שיתן
גם הוא 200,000 ש"ח נוספים

דקות ארוכות התלבט. צד אחד בלבו גער בו כל הזמן: 'את השעון הזמנת, והוא שלך. תרכוש אותו כמתוכנן, ואחר כך תיתן תרומה יפה, אפילו הגונה, כמה אלפי שקלים. מה קרה? האם כל עולה של המשפחה המסכנה הזו מוטל עליך?' - ואילו הצד השני לא ויתר, ושב והעלה בעיני רוחו את דמעת המשפחה על ילדיה, נטולי בית, זרוקים ברחוב ללא כל צרכים בסיסיים. 'הסכום שבידיך יכול להציל אותם, להציל. איך בעד שעון מיותר אתה על הצלת משפחה?!'

לא קלה היתה המלחמה הזו, הקרב התוך-לבבי הזה. בסופו, הכריע באומץ ובגבורה: כן. המשפחה הנזקקת שבייתה עלה בלהבות, יקרה בעיניו יותר מכל שעון יוקרתי. הוא וידא שהוא יכול לבטל את עיסקת הרכישה, ובחר לבטלה ולהציל את המשפחה, להעביר לה את 200,000 השקלים שבידיו. וכדי להשלים את המשימה, בבחינת 'מצוה גוררת מצוה', גייס הנגיד גם את אחיו, שיתן גם הוא 200,000 ש"ח נוספים, ובכך הושלם הסכום שאיפשר את הצלת המשפחה ושיקום ביתה!

אם נראה שהסיפור מסתכם בזאת, הרי שיש לו המשך מפתיע: שלוש שנים אחר כך, בתחילת שנת תשע"ז, פרצה שריפת ענק במבואות ירושלים. היא התלקחה ביערות שסביב המושב 'בית מאיר', ועד מהרה פרצה אל המושב פנימה, והחלה אוכלת מכל הבא ליד. מכוניות היו למאכולת אש, גינות נאות עלו בלהבות, בתים נשרפו כליל. בניסי ניסים הצליחו כוחות ההצלה לחלץ את בני האדם מהיישוב, אולם הנזק היה אדיר, עשרות בתים הפכו לעיי חרבות שרופים עד היסוד...

בין הבתים הניצבים ביישוב, נמצא גם ביתו של אותו נגיד. הוא לא היה ביישוב באותו יום, אולם בני ביתו שהו בבית, חולצו אף הם יחד שאר תושבי היישוב, והותירו מאחור בית נאה ומטופח, יפה ומהודר. רגע לפני שעזבו העיפו מבט לעבר הבית וסביבותיו, כשליבם מבין

הצדקה שלנו משנה את גורלנו, היא מכריעה ממש! יהודים יקרים, הבה נזכור זאת בפעם הבאה שיהודי יפנה אלינו, כשמישהו יתקשר, כשעני ינקוש בדלת, כשמכתב יגיע לתיבת הדואר. אין כאן בקשות צדקה, יש כאן מעטפות תגוביינא שמובלות היישר לבית דין של מעלה, לסדר שם את המערכות באופן שיועיל לנו, לפתוח שם דיונים כשאנחנו בצד הנכון, להפעיל צוות עורכי דין בשבילנו. ברגע הזה, הבה נזכור לזהות את ההזדמנות, להבין כי לפנינו דרך שמימית נפלאה להכריע את גורלנו לטובה.

וככל שנאמץ את העני, את הצדקה, את הנתינה בחפץ לב, את התשוקה והרצון לקחת חלק בצדקה, וניתן בכל הלב וכמה שיותר - כך נזכה לראות עין בעין כי הצדקה פתחה לנו שערים, הטיבה עימנו, שלחה לנו שיקים חוזרים פי כמה וכמה מלמעלה, העניקה לנו חיים מאושרים. הבה ניתן צדקה מכל הלב, בשמחה ובטוב לבב, כי - כך נקבע בפרשת השבוע - בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלוקיך, זה המפתח לברכת שמים!

שעון שהציל בית...

שעוני יוקרה מאוספים נדירים, הוא תחום תחביבי למדי, ולמרות זאת - הוא מגלגל מיליונים רבים. למי מבינינו שאינו מכיר, נציין כי ברחבי תבל ישנה קבוצה לא מבוטלת של אנשים, שהתחביב שלהם הוא איסוף - ולפעמים גם סחר בשעוני זהב או מותג יוקרתיים, בעיקר נדירים והיסטוריים. למותר לציין כי אלה העוסקים בתחום זה חייבים להיות אנשים אמידים במיוחד, שכן מחירים של שעונים כאלה נע מעשרות אלפי שקלים ועד מיליונים...

אחד מנגידי משפחת הלפרין המפורסמת, נמנה על חובבי שעוני הזהב היוקרתיים. ביום מן הימים נחשף לשעון זהב יוקרתי עומד למכירה. הוא בירר על השעון, עמד על טיבו, נדירותו, ייחודיותו ואיכותו, וכששמע שמחירו עומד על 200,000 ש"ח - הבין כי מדובר במחיר מציאה עבור שעון שכזה, וביקש לרוכשו. החברה המוכרת התחייבה כי השעון יסופק תוך 3 חודשים, ולו לא נותר אלא להמתין לבואו...

התקופה חלפה, וביום בו יצא לקחת את השעון, קיבל הנגיד שיחת טלפון מידידו, שסיפר לו על טרגדיה נוראית שפקדה משפחה קשת יום, כאשר קצר חשמלי הוביל לשריפת ענק, מאכולת האש אכלו את הבית, ארונותיו, הבגדים, הריהוט, הציוד - הכל נשרף. 'שומו שמים!' - ביכה הידיד - 'משפחה נזקקת מאז ומקדם, ועתה כל ביתם עלה בלהבות. בחסדי שמים אין נפגעים בנפש, אולם הנזק הכלכלי אדיר, מוערך בכ-400,000 ש"ח. מנין תביא משפחה נזקקת סכום כזה?!'

הנגיד שמע, ושקע בהרהורים. למעשה יש לו ברגע זה 200,000 שקל ביד, הסכום המיועד לרכישת השעון היוקרתי, שהוא מצפה לו כבר שלושה חודשים. קשה לומר שהוא מחוייב לוותר על חלומו לרכוש את השעון, ומנגד - איך יערב לו לרכוש שעון בסכום כזה, אשר יכול לכסות חמישים אחוז מהנזק של המשפחה האומללה שכל ביתה עלה בלהבות!?

שכנראה זו הפעם האחרונה שהם רואים אותו עומד על תילו, שכן האש משתוללת ושורפת הכל...

יום וחצי היה היישוב סגור ומסוגר, תושביו הוברחו ורק כוחות הכיבוי וההצלה פעלו בו. לאחר מכן ניתנה הרשות לתושבים לשוב ולהיכנס אל היישוב, ואז ראו הכל את היקף האסון - עשרות בתים שעלו באש, נזק עצום ובלתי נתפס. רק בית אחד שרד: בית משפחת הלפרין!

הבית מימין שרוף כולו, גם הבית משמאל, גם הבתים ממול. האזור כולו שרוף לחלוטין, הבתים כמו נעלמו אל תוך חור שחור ומפויית. רק ביתה של משפחת הלפרין ניצב בגאון, לא ניזוק אף לא בשריטה קלה. האש הגיעה אל הגדר המקיפה את החצר, ופשוט דילגה באלגנטיות אל הבית הבא. ביתם היה להם לשלל, הבית היחיד שניצל כולו!

לא מעט אנשים באו למקום, בוהים במחזה הפלאי. בית אחד, שעמד בטבורה של הדליקה, בעיצומה של השריפה, אולם מאכולות האש דילגו מעליו והוא נותר שלם ויפה כשהיה. ואין זאת אלא שבית זה הוא עדות דוממת אולם מרעידת לב, עד כמה כח הצדקה שניתן למשפחה שבייתה נשרף - היה כתעודת ביטוח לביתו של מי שהתמסר כל כך למענה, כיצד עמד והגן על ביתו של מי שנענה לזעקתה של המשפחה ניצולת האש, לבלתי יקרב אליו ניצוץ או גחל.

סיפור מופלא זה, שפורסם בספר 'האמנותי ואספרה', ממחיש כמה גדול כח הצדקה, עד היכן הוא מגיע. הנה כי כן, בידכם להיכנס למושב 'בית מאיר' ולראות בעינייכם, שכח הצדקה הוא הפרקליט החזק ביותר בשמים, יש בו עוצמה אדירה, יש לו כח עצום, ובית שניצב על תילו כשכל הבתים מסביב שרופים - הוא עדות לכך.

הבה נבין גם אנו, כי כשפונה אלינו עני ומבקש עזרה, כשניתנת לנו הזדמנות לתת צדקה, בדינו הדבר לרכוש עכשיו פרקליט רב כח, 'לשחד' את בית דין של מעלה ולהיטיב את מצבינו. וככל שניתן, ברוחב לב, בשמחה, בהתלהבות ובהתרגשות - כך נזכה לראות את ברכת ה' עין בעין ולחוש את עוצמת ברכת הצדקה בכל מעשי ידינו!

ביטוח מתאונה קטלנית...

בית הכנסת 'סודאי' בחולון, שעת בוקר מוקדמת יחסית. אינג' אליהו זרבי - מהנדס מיוזג מוכר, סיים להתפלל ופנה אל הגבאי: 'עשיתי את חישוב מעשר הכספים שלי, אני חייב לצדקה 1036 שקל. הנה לך הכסף, העבר אותו לצדקה בבקשה', ביקש אליהו, שלשל את הכסף לידי הגבאי, ויצא לעבודה. הוא כלל לא חש שעשה משהו מיוחד, בוודאי לא פעולה שעתידיה להציל את חייו...

הוא יצא לכמה תחנות במהלך יום העבודה, כאשר בעיצומו של היום - נסע על הציור מבית לחם לאריאל שבשומרון, בכביש צר ומתפתל בשם 'כביש אלון'. זהו כביש שאינו נוח לנסיעה: הוא צר מאוד, מצידו האחד הר תלול וסלעי, ומצידו השני פעורה תהום. הוא יוצא אל הכביש ומתחיל בנסיעה...

באחד מעיקולי הדרך, הוא רואה ג'פ צבאי גדול, הנוסע לכיוונו. שבבריר שניה הבחין כי הג'פ נוסע בנתיב הנגדי שלו, כלומר - בנתיב

שלו. עוד שבריר שניה, והוא מבין היטב כי זה עניין של שניות עד להתנגשות חזיתית בג'פ הכבד... הוא צופר, מסנוור, פותח את החלון ומנופף בעצבנות, אולם הנהג בג'פ הצבאי כנראה לא מבחין בו, אין לדעת למה. מה שבטוח - שהוא ממשיך לנסוע בקו ישיר לכיוונו, שברירי שניה עד להתנגשות...

שלוש אופציות בפניו, אחת גרועה מהשניה, שלושתן מובילות למוות בטוח. לסטות ימינה - זה ליפול לתהום, זה ברור. לסטות שמאלה - זה להתנגש בהר. להישאר בנתיב - זה לתקוע את חרטום רכבו היישר בחרטום הרכב הצבאי המשוריין, מה שיהפוך את רכבו ואותו לפירורים קטנים. ריבונו של עולם, מה עושים עכשיו?!

זהו רגע של חרדה, אימה ופחד שאין לתאר. התחושה היא שזה אבוד, כל אחד רוצה להילחם על חייו - אבל במקרה הזה - זה פשוט לא יכול לקרות. נקודה. שלוש האפשרויות העומדות בפניו - מובילות היישר לגן עדן. אין אופציה רביעית. לפניו חלקיקי שניה, מה הוא יכול לעשות?!

כלום! הוא מבין זאת היטב, ולכן בוחר לרדת אל השול השמאלי ככל יכולתו, תוך הישארות על הכביש. נכון, הרכב הצבאי בא ממש ממול, הסיכויים שלא יתנגש בו אפסיים. הוא צופר בכל הכח, וזועק 'שמע ישראל' מעומק לבו, מסרב להביט נכחו, לראות את הג'פ נכנס ברכבו בעוצמה...

לפתע חש הדף עצום, לבו ניתר בתוכו. הג'פ חלף על פניו, וברגע שאחרי האחרון - הנהג כנראה הבחין בו, והיטה את ההגה בחדות. רכבו נשרט, רעד קלות, אבל המשיך בנסיעה. וכן, הוא גם המשיך לחיות, עובדה שסיפר את הסיפור הזה...

אבל בכך לא תם הסיפור. בסופו של היום הוא שב הביתה, ולפתע מתקשרת אליו אמו, המתגוררת בלוס אנג'לס. זה עתה התעוררה מהשינה, ובנשימה טרופה היא שואלת: 'אליהו, מה קרה? אמור לי מה קרה? מה היה היום?'

אליהו נבהל. מנין לאמו המידע על מה שקרה אתו? מהיכן היא יודעת על התאונה שכמעט קיפח בה את חייו? מי כבר הספיק להעביר לה את הסיפור הפלאי עד לוס אנג'לס הרחוקה? ואז אמו מבהירה את שאלותיה החפוזות, ומספרת: לפני כמה שעות, בעיצומו של ליל כאן בלוס אנג'לס, ישנתי שינה רגועה ושליווה, ולפתע הופיע בעלי זכרונו לברכה, אביך היקר, בחלומי. נבהלתי כהוגן, הייתי מבולבלת ונסערת, אולם הוא פנה אלי בפנים מאירות וסיפר לי:

'רק שתדעי, שאליהו ניצל היום ממוות, בזכות אלף ומשהו שקל שנתן לצדקה!' - כך אמר לי בעלי-אביך ז"ל בחלומי, ונעלם אל האופק. התעוררתי נסערת, מכוסה כולי בזיעה קרה. פתאום הוא בא אליי בחלום ומספר לי סיפור כזה, בעצם הוא 'מדליף' מן השמים שהיית נתון בסכנת חיים מיידית, והצדקה הצילה אותך. ספר לי מה קרה...'

'לא באתי לחדש שצדקה תציל ממוות' - מסיים אליהו את סיפורו האישי, שסופר בגיליון 'איש לרעהו', 'הרי זה ברור וידוע. אבל מה שמדהים בסיפור שלי - שבבית דין של מעלה יש דיונים של ממש, כנראה נשמת אבי היתה מעורבת בהם. אין לדעת למה נגזר עלי

למות, אבל אבי ז"ל גילה שהצדקה הצילה אותי לחיים!
וללמדנו בא: יהודים יקרים, כשעני ניצב בפנינו - ניתנת לנו הזדמנות, פותחים לנו שער שמימי. בידינו הדבר לנצל את עת הרצון, להשתמש בכסף גשמי, מגושם, חסר חשיבות ערכית אמיתית - כדי להציל את חייו, כדי לפעול עבורנו בשמים, כדי להרעיף עלינו שפע טובה וברכה. הבה נעשה זאת, ניתן צדקה מכל הלב, כמה שיותר, נעניק לעני ככל שנוכל ויותר - ובכך נזכה להתברך בכח הצדקה העילאי, ולפתוח לעצמנו שערי שפע ורחמים!

הסיבה לתמיכה הגונה...

אל כ"ק האדמו"ר מסקולען זי"ע נכנס יהודי, הכרת פניו ענתה בו כי הוא נזקק. היה זה מחזה שגרתי בבית הרבי, בכל עת מצוא פנו אליו יהודים עניים ונזקקים, והוא היה מעניק להם צדקה ברוחב לב. מה שהפתיע הוא הסכום: הרבי העניק לאותו עני לא פחות מ-1000 דולר, טבין ותקילין, סכום גבוה במיוחד!
אחד מהמקורבים נזעק: 'הרבי, זה בסדר, אני בעד לתת צדקה, לא שאני נגד חלילה... אבל אלף דולר? וכי 100 לא מספיק? 180? - לתת

לעני אחד, שאינו חריג במיוחד, 1000 דולר במזומן? והרי אנחנו מכירים אותו, הוא באמת בוחר את הכתובות בפינצטה... מעכשיו הרבי יהפוך לכתובת קבועה שלו, כי הוא יודע שכאן הוא מקבל סכום הגון...'

'הא גופא העניין' - השיב הרבי בחיוך, 'גם אני מכיר אותו, הוא באמת לא מוכן ללכת לכל כתובת, רק למי שיתן לו סכום הגון. רציתי לוודא שהוא באמת ישוב ויבקש ממני צדקה, שבכל עת שיעבור פה - יסור לכאן לבקש נדבתו. כדי להבטיח שתהיה לי תמיד הזכות לתת לו צדקה - נתתי לו סכום הגון, שישתלם לו לבוא אליי!
מדהים. איזה מבט זך וטהור, כמה צלולה ההסתכלות הזאת על צדקה. אם יש מי שאינו בא אלא עבור סכום הגון - זו לא סיבה לא לתת לו אותו בגלל שיבוא עוד פעם, כי אם ההיפך - זו בדיוק הסיבה לתת לו את הסכום ההגון, להבטיח שיבוא שנית. כי הצדקה היא זכות כבירה, מתנה ממעל, כח נפלא, אי אפשר לוותר עליו!

לשליחת תגובות לכותב הטור ולקבלת העלון של הרב אשר קובלסקי: במייל, כתבו ל-6182918@gmail.com מתוך הספר המפואר פניני פרשת שבוע

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

המשך מעמוד 10 | הגאון רבי בן ציון פלמן זצוק"ל

וזורקים אותה, לוקחים אחרת תחתיה מוצצים לא מגיעים לדבש ושוב משליכים, כדי להגיע לדבש יש למצוץ עוד ועוד עד שמגיעים לדבש שבפנים. ואז נהנים!

מוקד 'גישמעאק בלימוד' עומד לרשותכם כל יום בשעות הערב בטלפון 1-800-20-18-17 (השיחה חינם)

אבל מה עושים רוב הלומדים עם ילדים? מנסים ללמוד סוגיה, לא מגיעים להבנה מושלמת, ואז עוזבים אותה ועוברים לגמרא אחרת מנסים שם אולי תהיה הצלחה, עוזבים באמצע גם אותה ועוברים לגמרא אחרת, ולומדים שוב את הגמרא האחרת רק בחמישים אחוז. משל למה הדבר דומה, לסוכריה שיש בה דבש בפנים, מוצצים את הסוכריה לא מוצאים את הדבש

המשך מעמוד 19 | הרב שמעון טיקוצקי

היא 12:50, למעשה הייתי בדרכי אל הבנק, אבל עכשיו, אחרי מה ששמעתי, אני משנה את מסלולי וחוזר מיד אל ה'חיידר', כדי להספיק לומר פרק תהלים עם הילדים בכיתות הנמוכות, שמסיימים את לימודיהם בעוד כמה דקות להצלחת רבינו אליהו דושניצר".
שבוע ימים בלבד חלף, שבוע של תפילת תשב"ר, והפרדס נמכר בשעה טובה ומוצלחת! ללמדך עד היכן מגיע כוח תפילתם של תינוקות של בית רבן.

(המבשר תורני ואתחנן תשפ"ב - מקור: על פי מכתבו של הגה"צ רבי שלום מרדכי הכהן שבדרון זצ"ל, שנדפס בראש ספר 'נחלת אליהו' להגר"א דושניצר זצוק"ל)

ועלה על אוטובוס לירושלים. בהגיעו לירושלים, בשעת צהרים, לא הלך הביתה אלא פנה ישירות לכיוון אותו תלמוד תורה, להפתעתו הרבה כעבור כמה פסיעות הוא רואה מרחוק את... לא אחר ממנהל הת"ת בעצמו צועד מולו.

הוא צעק לעברו בהתרגשות שיעצור, "דבר לי אליך מהמשגיח, רבי אליהו", אמר לו. הוא לא נזקק לדבר יותר מדי, רק הזכיר את עניין התהלים שביקש רבי אליהו, והמנהל טפח מיד על מצחו "אוי, אכן, שכחתי לגמרי מהעניין".

המנהל הביט חטופות בשעונו ואמר לרבי שלום: "השעה כעת

אבל הבחורים הללו למדו בישיבת 'חכמי לובלין', וראש הישיבה שלהם הקפיד מאוד שהבחורים יישארו בישיבה.

נו, מה עושים???

הם החליטו שהם לא מבקשים רשות, כי אם הרב ואזנר יאסור עליהם לנסוע, פשוט שהם לא יכולים. במקום זאת, הם פשוט נעלמו מהישיבה בלי להודיע לאף אחד, בערב חג השבועות, ונסעו לרבי. כששבו לבני ברק, הם נמנו וגמרו בינם ובין עצמם, שסביר להניח שהרב ואזנר הקפיד עליהם, ולכן הם צריכים לפייס אותו. אבל איך מפייסים את הרב ואזנר? פשוט מאוד, באים לתפילה מוקדם. למחרת הם השכימו קום, והתייצבו בבית המדרש כשהם מבליטים את עצמם ומקווים שהרב ואזנר ישים לב שהם נמצאים.

הוא כמובן שם לב, ואף ניגש אל הבחור הדומיננטי מביניהם, ואמר לו: "יש לנו בישיבה כלל ברור, בחג השבועות נמצאים בישיבה. אתה הלכת יחד עם חברים, ופרצת גדר. אתה יודע מה אומרים חז"ל על פורץ גדר!".

הבחור כמובן החוויר ונבהל מאוד מהתגובה של הרב ואזנר, אבל את הנעשה אין להשיב. הוא שתק, אולי ניסה למלמל כמה מילות התנצלות, והרב ואזנר פנה והלך לו.

באותו היום, או אולי למחרת, הגיע נחש לישיבה, ועשה את דרכו לכיוונו של הבחור הזה. הבחור שראה את הנחש, נמלט כל עוד נפשו באפו, וזעק זעקות איומות. כל בחורי הישיבה הגיעו, ניסו לגרש את הנחש, אבל הנחש פנה לחדר המדרגות, התמקם שם באיזו פינה, ולא זו מהמקום. הבחורים זרקו עליו כל מיני חפצים, שפכו מים, אבל הנחש לא זז.

לבסוף הביאו לוכד נחשים, וגם הוא לא הצליח לגרום לנחש לזוז ממקומו, עד כדי כך שהוא שלף אקדח וירה בו, שתי ריות כמדומני. הנחש סולק מהמקום, אני לא יודע אם חי או מת. אני הרי לא הייתי אז בישיבה, אבל בתקופה שבה אני למדתי שם, הסיפור הזה נישא בפי כל, והחור שנהיה בקיר היה סימן וגלעד, שנשאר עוד הרבה מאוד שנים, אולי הוא נמצא שם עד היום, באמת מעניין לבדוק את זה, אם השאירו את החורים הללו לזיכרון עולם.

פנצ'ר בחזור משכם

מעשה דומה אירע שנים לאחר מכן, בזמן שאני עצמי למדתי בישיבה. היתה אז קבוצה של בחורים שהחליטו לנסוע לקבר יוסף הצדיק בשכם. אז הגישה עוד היתה בטוחה, לפני הסכמי אוסלו האזור היה בשליטה ישראלית מוחלטת, ונסיעות לקבר יוסף הצדיק לא היו דבר נדיר.

התוכנית היתה שהם עולים לטנדר אחרי סיום הלימודים בישיבה, נוסעים בשעות הלילה, ולמחרת בבוקר כולם כבר בחזרה בישיבה, אף אחד לא מפסיד את התפילה בישיבה. כך בעצם הם קיוו שהנהלת הישיבה, ובמיוחד הרב ואזנר עצמו, לא ירגישו בכך.

אבל קרה מה שקרה, והעסק השתבש להם. היה איזשהו פאנצ'ר עם הטנדר, והנסיעה התארכה הרבה מעל המצופה, כך שכשבישיבה

הנעליים, והסביר שהוא טעה בשעה והיה בטוח שיש עוד זמן עד לכניסת השבת...

איזה מן ראש ישיבה?

שמרתי את הפרטים בלבי. לא רציתי לבזות את הבחור הזה ואף אחד לא שמע על הסיפור. אבל ביום ראשון, באתי לרב ואזנר, ועדכנתי אותו, שאכן "לא הכל היה בסדר", כשהוא שאל אותי. עליתי לפנימיה ומצאתי מה שמצאתי...
הרב ואזנר לא הופתע. "וכי בחינם קראתי לך?", הוא השיב לי בשאלה. "בוודאי שהיה שם משהו..."

אמרתי לרבי שאני מבקש רשות להיות קצת חצוף ולשאל אותו שאלה. הוא הרשה לי ואני שאלתי מהיכן? מהיכן ידע הרבי ששם בפנימיה יושב לו בחור וטועה ומעשן סיגריה בשבת?

השיב לי הרב ואזנר תשובה נוראה: "הרגשתי שיש איזה חילול שבת בישיבה", כך הוא אמר לי, "אבל לא ידעתי מה זה החילול שבת הזה, ואיפה הוא מתחולל. לכן קראתי לך וניסיתי לברר אולי אתה תוכל לעזור לי להפסיק את זה".

אמרתי לרבי בדרך צחות, שזה מאוד מעניין, אבל אני עצמי לא הרגשתי שום דבר. מעניין שרק הרבי הרגיש שיש חילול שבת.

הוא צחק, ואמר לי: "אני רוצה לומר לך, ראש ישיבה צריך להרגיש את הישיבה שלו. אם הוא לא מרגיש את הישיבה, איזה מן ראש ישיבה הוא???"

בהמשך היה עוד מקרה דומה, שפעם הוא הרגיש שמשוהו לא בסדר, קרא לי ושאל אותי אם הכל בסדר. אני כבר ידעתי שאיתו לא מתווכחים, לקחתי איתי עוד משגיח צעיר שסייע לי באותה תקופה ויצאנו לחיפוש... אחרי שמצאנו את הבעיה, המשגיח השני שאל אותי איך ידעתי, אמרתי לו שהרבי שלנו מרגיש את הישיבה, וכשהוא שואל אותי אם הכל בסדר, זה אומר שממש לא הכל בסדר. כי מי שלא מרגיש את הישיבה, איזה מן ראש ישיבה הוא...

אני רוצה לספר סיפור מזהים

כחלק מההקפדה של מרן זצ"ל, על הנושא של 'צורת הישיבה', היה לו מאוד חשוב שבחורים יהיו בשבתות בישיבה, ולמעשה רצה שיהיו כל הזמן בישיבה, חוץ מבימי בין הזמנים שנועדו כדי שבחורים יהיו בבית ויקיימו גם מצוות כיבוד הורים...

אבל הקפדה יתירה היה מקפיד שבחג השבועות שהבחורים יישארו בישיבה, ובשום אופן לא יסעו לשום מקום, כי בחג השבועות מקבלים את התורה, ואיפה הוא המקום המתאים לקבל את התורה אם לא בישיבה?

על רקע זה ישנו סיפור ידוע, שאירע עוד לפני שאני עצמי למדתי בישיבה, כלומר, לפני כיוכל שנים, או יותר.

היו אז בישיבה כמה בחורים, שמאוד רצו לנסוע לחג השבועות לרבי שלהם. כמובן שעבור יהודי חסידי אין צורך להכביר במילים, כמה חשוב ונחוץ הדבר להיות בחג השבועות אצל הרבי.

התפללו שחרית, הם עוד לא הספיקו לחזור...

הרבי כמובן שם לב למספר גבוה כל כך של בחורים שחסרו, הוא בירר מה קרה, והשיבו לו שקבוצת בחורים החליטה לנסוע לקבר יוסף הצדיק על חשבון שעות השינה. הוא בירר מי עמד בראש, ורשם בזיכרונו את הפרטים.

כשהבחורים חזרו לשיבה, הרב ואזנר תפס את הבחור שארגן את כל העניין, ואמר לו: "נסעת בלי רשות! היית פורץ גדר!". בכך הסתיימה הנזיפה...

למחרת בבוקר, הבחור השכים קום, כדרכם של הבחורים שרצו לפייס את הרבי, וידעו שזה הדבר שהכי מדבר אליו. הוא קם ממש מהראשונים בשיבה, ויצא מהבניין בדרך למקווה, אבל פתאום הוא

רואה נחש שחור ארוך זוחל למולו.

כמובן שהבחור נבהל מאוד וברח פנימה אל תוך הבניין, סגר דלת ועוד דלת והתחבא מהנחש. במקביל הוא צרח לחברים שלו, שמישהו מהם ילך אל הרבי, ויגיד לו שהוא מבקש סליחה ושהוא חושש מהנחש...

ואכן אחד הבחורים מיהר לביתו של מרן זצ"ל, שהתגורר קרוב מאוד לשיבה, דפק על הדלת בשעת לפנות בוקר מוקדמת. הרב ואזנר פתח את הדלת וכששמע את הסיפור הוא נחרד: "תגיד לו שהנחש לא יפגע", פסק הרב ואזנר נחרצות, "הוא יכול לצאת החוצה בלי שום חשש. לא יקרה לו כלום. אני לא התכוונתי חלילה להזיק לו בדברי".

המשך מעמוד 24 | הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א

"אתה יכול לקחת אותי לנהריה בשביל סנדקאות?". מיד כל אדם יאמר לו: "כבוד הרב, לאיפה שהרב רוצה אני נוסע, אפילו עד מטולה..."

בחודש אלול, ימי רצון וקירבת אלוקים אין סופית, אנחנו הטרמפיסטים שיכולים לבקש שיקחו אותנו להיכן שנחפוץ. הקב"ה, "המלך בשדה" כיסודו הנודע של בעל התניא, מוכן לקחת אותנו לאיפה שנרצה. רק נבקש....

אותך... והטרמפיסט ממשוך: "ואולי אתה מגיע לשיכון ויז'ניץ?". אומר לו הנהג: "תראה, יש פקקי תנועה באזור 'קוקה קולה'. אבל אתה יודע מה? אתה נראה בחור נחמד. אני ייקח אותך".

ואז הטרמפיסט אומר לו: "אולי תמתין לי חצי שעה-שעה ותחזיר אותי גם חזרה לירושלים?". אומר לו הנהג: "יצאת מדעתך? טעית בכתובת. אין דבר כזה, צא החוצה..."

אבל נתבונן לעצמנו מה יהיה אם גדול הדור יכנס לרכב שלנו וישאל:

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

- ◆ כמה זמן צריך לצום מי שתפילין נפלו מיזון?
- ◆ מדוע גזרו חז"ל שלא לאכול 'סעודת קבע' עם תפילין?
- ◆ האם טלית נחשבת כחפץ של קדושה?

השמירה על קדושת התפילין

- אסור לתלות תפילין על מתלה, הן בעזרת ה'בתים' עצמם, הן ברצועות, כיון שזו דרך בזיון; וכן אסור לתלות ספרים קודש, הן בעזרת הדפים עצמם, והן בכריכת הספר.
- מנהג קדום בישראל, שמי שנפלו תפילין מידי על הקרקע צם יום אחד לַשֵּׁם תשובה, כיון שהנפילה היא רמז משמים שעליו לשוב בתשובה.
- במקרים מסוימים, דורשת ההלכה לכסות תפילין, מזוזה וספרי קודש בכיסוי כפול, המכונה 'פְּלִי בְּתוֹךְ פְּלִי'; ולפחות אחד מהכיסויים צריך להיות כזה שאינו מיוחד לחפץ המכוסה.
- בעת שהתפילין מונחות על הראש, אסור להניח עליו מאומה מלבד חפצים שמקומם על הראש, כגון כיפה, כובע וכדומה, משום שנשיאת משא על הראש יחד עם התפילין מהווה זלזול בקדושתן. יש שכתב שאם החפץ אינו נוגע בתפילין ניתן להקל בכך, ויש חולקים, אך, אם מדובר בחפץ בזוי, כגון אשפה ופסולת - לכל הדעות אין להניחו על הראש אף אם אינו נוגע בתפילין.
- בעת שהתפילין מונחות על הזרוע, מותר לשאת על הזרוע חפץ שמשקלו נמוך מ'ארבעה קבין', כיון שהתפילין של יד מכוסות הן, כנהוג.
- חכמינו ז"ל גזרו שלא לאכול 'אכילת קבע' עם התפילין, מחשש שמא במהלך האכילה ישתה יין וישתכר, וינהג בצורה המבזה את התפילין.
- גדרה של אכילת עראי הוא: אכילת לחם בכמות הפחותה

מ'כביצה' (53-45 סמ"ק, לשיטות השונות), או פירות, בשר, דגים ומאכלי חלב בכל כמות שהיא.

• ספסל העשוי בצורת ארגז, ומונח בתוכו ספר קודש - נחלקן הפוסקים אם מותר לשבת עליו, אך אם יש בתוכו חלל פנוי בגובה טפח המפריד בין הספרים למושב, אין להחמיר בכך.

מעלים בקודש ואין מורידים

- "מעלים בקודש ואין מורידים", דהיינו, מותר להשתמש בחפצים קדושים לצורך קדושה הגבוהה מקדושתם, אך לא לצורך קדושה הפחותה מקדושתם.
- הכלל האמור ש'מעלים בקודש ואין מורידים', אמור הן לגבי חפץ הקדושה עצמו, כגון תפילין, והן לגבי 'תשמישי קדושה', כגון קופסה של תפילין.
- קדושת תפילין של ראש גדולה משל יד, משום שרוב אותיות השם ש-ד-י, הרמוז בתפילין, נמצאות בשל ראש: ה'ש' ב'פִּיִּת' עצמו, וה'ד' בקשר, ואילו בשל יד רמוזה רק אות אחת: ה'י' שבקשר.
- תיק של תפילין שבימינו, ש'פִּיִּת' התפילין שבתוכו מחופים תמיד בקופסאות - מעיקר הדין אינו נחשב לתשמיש קדושה, אך יש להחמיר ולהחשיבו כ'תשמיש קדושה'.
- טלית אינה נחשבת כחפץ של קדושה, ולכן תיק הטלית אינו נחשב כ'תשמיש קדושה', ומותר להכניס לתוכו חפצים אחרים.
- 'הזמנה לאו מילתא היא', דהיינו, 'הזמנת' החפץ והקצאתו לשימוש של קדושה, אינה אוסרת אותו בשימוש אחר עד שישתמשו בו.